

СВОБОДА НАРОДАМ! СВОБОДА ЛЮДИНІ!
ЗА УКРАЇНСЬКУ САМОСТІЙНУ СОБОРНУ
ДЕРЖАВУ!

ВИЗВОЛЬНА ПОЛІТИКА

УКРАЇНСЬКИЙ МІСЯЧНИК

№ 6

СЕРПЕНЬ

Рік. I.

БЕЗПЛАТНО

ДО УКРАЇНСЬКУ СОМОСТІННЮ СОБОРЦЮ
ДЕРЖОВУ!

СВОБОДА НАРОДОМ! СВОБОДА ЛЮДИНІ!

ВИЗВОЛЬНА ПОЛІТИКА

Ч. 6.

СЕРПЕНЬ

Р. І.

1946.

ВИДАВНИЦТВО ПРОВІДУ З. Ч. О. У. Н.

З М І С Т :

1. Ол. М. Зеленецький ... ВІД ПОТСДАМУ ДО МИРОВОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ В ПАРИЖІ ... стор 1
2. В - к ..... ПРОТИ СКЛЕРОЗИ І АНЕМІЇ
: В УКРАЇНСЬКОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ЖИТТІ " 9
3. Д. Шарай ..... СТАЛІН ПОСЛІДОВНО РОЗВИВАЄ
НАЦІОНАЛЬНЕ ПИТАННЯ ... " 36
4. х х х Х Р О Н І К А : ... " 47
  - 1/ ПЕРЕДРУК З "ПРОПАГАНДИСТА"
І НАСТРОЇ В ЧЕРВОНІЙ АРМІЇ
  - 2/ МАТЕРІЯЛИ З ЧУЖОЇ ПРЕСИ
  - 3/ ВИЙНЯТКОВІ ПРОМЕНІ ПРАВДИ
З МОСКОВСЬКОЇ " ПРАВДИ "

ПЕРЕД ЧИТАННЯМ ВИПРАВИТИ НАВЕДЕНІ ТУТ НАЙПРИКРІШІ ПОМИЛКИ 6:

<u>Стор.</u>	<u>рядок</u>	<u>надруковано</u>	<u>має бути</u>
2	17 згори	константуємо	констатуємо
"	23 знизу	надовго	задовго
"	15 знизу	Москва	Москви
4	28 згори	виграння	вигравання
5	28 згори	Ахілесового	Ахілесового
"	30 знизу	виграння	вигравання
6	13-14 згори	інспірувала	інспірували
11	18 знизу	те	то
13	14 згори	якість	якісь
14	13 згори	заховували	виховували
15	7 згори	розхитувати	розхитували
"	3 знизу	дозволяють	не дозволяють
16	3 згори	певного	повного
19	21 знизу	грабує	гребує
"	15 знизу	здобути ...	здобуть ...
20	3 згори	химеру	хиренну
"	9 згори	життя	з життям
"	16 згори	на	за
"	18 знизу	гербували	гребували
"	15 знизу	гербують	гребують
"	7 знизу	витратили	витратили
"	15 знизу	і 1.	ч.1
"	7 знизу	уряд УНР	уряду УНР
21	1 згори	легітимічність	легітимність
"	12 згори	заставлено	зоставлено
"	25 згори	а ..... з заходу	а поляки з заходу
"	11 знизу	в м. Кам'янці	- /викреслити/
22	4 згори	Камінці	Кам'янці
"	5-6 згори	правительство	правительства
"	19 знизу	А. Левицького	А. Лівіцького
"	18 знизу	в нічому	нічому
"	16 знизу	незрозумілою	незрозумілим
23	1 згори	шпйонив	шпiонив
"	15 знизу	в гори	в тоги
"	14 знизу	мудрощів	мудреців
24	8 згори	Та не так	Та чи так
"	28 знизу	самітня	самітна
"	11 знизу	демократія	декларація
26	15 згори	поневірний	підневільний
"	20 згори	панови	панове
27	16 знизу	Громиков	Громико
28	17 згори	одарований	обдарований
"	23 згори	утотожнюють	ототожнюють
32	13 згори	головно	головне
33	25 згори	продемонстрували	продемонструвала
34	18 знизу	коректується	корегується
"	14 знизу	винуваті	винувате
37	3 згори	1924	1922
"	30 згори	згадували	вгадували
39	1 згори	Бонапарти	Бонапарт
"	22 знизу	в передишку	"вперемешку".
44	28 знизу	поступають	поступаються
45	2 згори	/ви/ ще етнографіч- ні	ще українські етнографічні

ВІД ПОТСДАМУ ДО МІРОВОЇ КОНВЕРЕНЦІЇ

В ПАРИЖІ

Наради в Потсдамі, перші наради після закінчення війни були сповнені великого оптимізму. Що вірив, що Росія змінилася, переставши бути комуністичним СРСР з світоревольюційними планами, той тріумфовав. Погляньте, молять, — говорили вони до старих скептиків, що не вірили в цю казкову російську метаморфозу, — які ці росіяни миролюбні на згідливі, як вони стоять за єдність світу та як вони хочуть спільно працювати для добра людства, як з ними легко договоритися і т. д.

Так здавалося, що Потсдам був початком нової ери, ери миру на землі. Нині, по одному рокові, — всі мирні ілюзії наївних фантастів уже заперечені реальною дійсністю. Події в світі розгорнулися зовсім інакше. І якщо два роки тому вражали за божевільного того, хто говорить про можливість третьої світової війни, то тепер, навпаки, починають вражати за божевільних тих, що справді і щиро вірять у тривалий мир. Правда, ще сьогодні багато говорять, а ще більше пишуть, про тривалий мир, але це скорше вияв найістотніших бажань і прагнень людства, а не справжній образ реальної дійсності.

Першим, здається, переломовим і найбільш яскравим ствердженням реальної дійсності був голос Черчіла. Він не тільки зовсім одверто висловив свої побоювання щодо тривалості теперішнього укладу в світі, він не тільки ствердив, що світ поділено на дві частини, відгороджені одна від одної залізним муром, але водночас він ствердив, а це на нашу думку, найголовніше, що причиною такого стану є Москва.

Виділялося, що всі ті, що вбачали в звичайній тактиці Москви під час війни, достосованій до потреб моменту, справні зміни в політичній більшовицькій лінії, — дуже помилувалися. На ділі ця лінія ні в чому не змінилася, як не змінилася і цілі більшовицької Москви. А якщо тою ціллю є й далі опанування світу та перебудова його на московсько-більшовицькій, державно-капіталістичний лад, то й зараз після війни виявилася для Москви потреба змінити дотеперішню політичну тактику і замінити її новою, більш доцільною, практичною на час миру. Як відомо, під час війни Москві були потрібні американсько-англійські доставки. Звідси й ті серйозні задіяння в сторону капіталізму та натяки, хоч і досить невизначені, про те, що ніби в СРСР сталися істотні зміни. Змінилися обставини і прийшла зовсім інша політична тактика, що хоч формально і не завертає на старі шляхи комінтерну та світової революції, але фактично зводиться до того самого, лише в більш практичній, реальній формі. На думку більшовиків, в теперішній базі розвитку подій вже можна практично і то порівняно скоро зреалізувати конкретні пропагандивні ключі комінтерну. Тому вся більшовицька тактика в даному етапі зводиться до закріплення новоздобутих позицій та створення передумов до завоювання світу. Нехто

тепер не погоджується, що більшовицькі цілі нині ті самі, що їх визначив був комінтерн, і твердять, що більшовизм зопортунізувався і вступив на шлях московсько-імперіалістичний, залишивши далеко позад себе гасло комунізму. В цьому твердженні доля правди є, бо ж відомо, що більшовизм взагалі мав і має дуже мало спільного з марксістським соціалізмом. Ще тоді, як офіційно існував комінтерн, ще навіть тоді, коли жив Ленін, більшовики зрадили революцію, поєднавши вирвані з цілої системи марксістського комунізму /до речі - найбільш негативні в тій системі / теорії з традиційним російським імперіалізмом. Отже з т.зв. комунізмом та соціалізмом ціла державно-капіталістична невідьницька система московського більшовизму ніколи не мала нічого спільного. Тому то, говорячи про цілі більшовизму, цебто про його спроби опанувати цілий світ, завжди думаємо про реакційний московсько-більшовицький імперіалізм.

У зв'язку з тим константуємо, що найбільшою помилкою Заходу було те, що він звичайне крутіське хитрування Москви сприймав за добру монету. Лише тепер, коли Москва переставила свою тактику на інші тори /по війні/, починає й Захід розуміти, що причиною загрозливої хиткості повоєнного мирного укладу є власне ніхто інший, як Москва зі своїми імперіалістичними плянами завоювання світу.

Світ став поділений на дві частини. Москва хоче цей поділ усунути, але на свою користь, цебто підпорядкувати собі як не цілий світ зразу, то бодай на перший раз старий світ - Європу й Азію, з одного боку, і протиакція Заходу, головню В. Британії й Америки до такого стану не допустити, з другого боку. Ось вісь, навколо якої крутиться тепер колесо світових подій.

Розбіжності між цими двома силами, що майже непомітно зарисовувалися ще надовго до Потсдаму і які видавалися такими, що їх можна буде легко й зовсім усунути, нині щораз більше поширюються і поглиблюються та стають майже неперехідною прірвою.

А к т и в і з м М о с к в а

Треба об'єктивно ствердити, що покищо більш активним, бойовішим змагуном виявилися совети. Це більш уможливило їм їхній авторитарний устрій, що дає їм можливість пристосовувати політичну тактику до потреб моменту, атакувати, нападати зненацька, бути гнучким і безоглядним.

Одним з перших ударів з боку Москви після Потсдамської конференції та найголовнішою причиною конфліктів було повне ізолювання від впливів Заходу цілої південно-середньої Європи від решти світу. З'явилася славнозвісна залізна завіса. Єдиним господарем на цих теренах стали більшовики, що почали заводити тут відомі нині всім ^{свої} порядки, що ведуть до повної советизації всіх тих країн та остаточного прилучення їх до складу ССРСР. Поряд з тим більшовики почали творити собі там випадні воєнні бази "на всякий випадок". Меккою для цілої тої частини Європи стала Москва. Туди /до Москви/ почали їздити всі "державні мужі" з підозрілою штампілею колишніх агентів комінтерну, неodemократичних урядів Польщі, Югославії, Чехо-Словаччини, Угорщини і т.д.,

Схід нагло опинився перед лицем нової дійсності. По неволі його впливи мусіли обмежитися окупаційними зонами Німеччини. З такою новою, досить гіркою дійсністю спершу трудно було погодитися, особливо коли йдеться про економіку. Англія чи Америка могли б ще обмежити до мінімальних меж вивіз своїх книжок до Польщі чи Югославії, або надсилення своїх кореспондентів, але тяжко їм було погодитися із втратою таких добрих ринків збуту. Тому ми були свідками досить енергійних спроб вплинути шляхом дипломатичного натиску чи фінансової пресії на уряди всіх майже "незалежних" держав советської сфери впливів, щоб вони змінили своє ставлення до англо-саксонського світу. Та ці слабкі удари ціляли в порожнечу. Вони були звернені проти Польщі, Югославії, Чехо-Словаччини та інших "незалежних" держав, в той час як фактичний винуватець такого стану стояв збоку.

Закріпившись досить сильно в своїх європейських "посіلوостях", Советський Союз почав атакувати недавніх своїх союзників з усіх сторін. Застосовуючи не революційні методи комінтерну, а політику етапних здобутків, большевики повели сконцентровану атаку на Бритійську Імперію.

В тому напрямі скеровані всі зусилля советів. Тому мають служити такі засоби: 1/ зруйнування теперішнього порядку на Сході - в Ірані, Іраку та в цілому арабському світі, а також в Індії, 2/ остаточне витиснення Британії з Європи, 3/ розбиття англо-американської єдності.

У д а р и   п о   Б р и т і й с ь к і й І м п е р і ї

Першим поважним удором по Бритійській Імперії був Іран. Це був пробний баллон. Большевики хотіли знати, як Британія реагуватиме на їхні плани підпорядкувати собі Іран та яка є на практиці тісна співпраця між В.Британією і Америкою, щоб на майбутнє, на основі досвіду, виробити собі правильну тактику. Практично большевикам потрібно було підпорядкувати нафтові джерела в Ірані і вбитися клином вглиб Азії, щоб звідсіль мати добру випадову базу на близький і індійський схід.

Коли ж на практичні протибритійські кроки в Ірані гостро зареагувала не тільки В.Британія, а й Америка, коли виявилось, що розбити єдність англо-саксонського демократичного світу не так легко і що вони реагують майже одноставно в моменти небезпеки, тоді в іранській проблемі настала хвиля відпливу советського активізму. З того часу почали большевики, як і в європейських країнах під сферою їхнього впливу і в Ірані застосовувати тактику повільного просочування в життя тої країни виграванням на національних та господарських суперечностях.

Дальшим тереном, на якому стараються большевики вдарити В.Британію, є цілий Близький Схід. Кілька місяців тому цілу європейську пресу облетіла вістка про велику кількість паломників до Мекки та інших святих місць мусульманського світу. Останнім часом довідуємося, що в Советському Союзі одною з найбільш популярних наук стала ор'єнталістика. Появилось дуже багато видань арабською мовою, арабсько-російський словник в мільйоновому видання. Дуже

активною популяризаторкою Близької советсько-арабської співпраці є арабська публіцистка Ора Калтун-Васільєва, яка в час війни вийшла заміж за одного вищого сов-єтського лікаря-старшини, що переїздив через Близький Схід. Водночас з по-зв'язанням сов-єтської пропаганди появляється заклик, що його оголосив советський посол в Бейруті, щоб арабська молодь виїжджала на економічні курси до СРСР. Глибоке зацікавлення більшовиків проблемами і життям Близького Сходу, очевидно, платонічного характеру не має. Це є намагання усунути звідти В. Британію та здобути собі там сильні впливи. Ось чим пояснюється таке зацікавлення ісламізмом, паломництвом, про-паганда советсько-арабської співпраці, підсичування араб-сько-англійських непорозумінь, арабського націоналізму і т.д.

Але все таки найважливішим пляцдармом боротьби за впли-ви між демократичним світом з В. Британією на чолі і больше-виками є Європа. Ми вже згадували про південно-середню Євро-пу, що стала сьогодні фактичною домінією больше визму. Де-мократія в тих країнах, як і в цілому Советському Союзі, — це пуста брара, пропагандивний засіб, за яким криється найбільш реакційна диктатура. Самостійність всіх країн советської сфери впливів — така ж пуста брара.

Контування т.зв. Слов'янського Блоку слід розглядати як спробувати це одно знаряддя в своїх руках для остаточного злиття тих слов'янських струмків в "русское море".

Окремою сторінкою є політика советів супроти Німеччини. Це своєрідне суперництво за те, хто збуде собі більшу прихильність німців і використає їх в разі конфлікту. Тіль-ки так можна пояснити собі виграння большевиків на німецькій єдності. Об'єктивно кажучи, найбільш патріотичну німецьку лінію мають німецькі комуністи. Логічно саме вони повинні мати за собою більшість німецького народу. Якщо ж не мають, а, навпаки, є найслабшою німецькою партією, то тільки тому, що кожний німець знає, що криється за спиною комуністів. А тому, що Москва особливих симпатій серед німців не має, то щоб якось собі ці симпатії здобути, большевики пішли на концепцію т.зв. робітничої єдності, дебо єдностиміж соціал-демократами і комуністами. Під їхнім натиском, мабуть, не ду-же та демократичним, в советській зоні Німеччини відбулося злиття цих двох партій — комуністичної і соціал-демократи-чної в одну партію робітничої єдності. Покищо ця партія ві-дограє мало що більшу роль, ніж перед тим комуністична, маю-чи так само на собі московський штамп, що вже став зовсім не популярний серед широких кіл не тільки німецького, а й взагалі європейського громадянства

І д е й н а ц о р а з к а б о л ь ш е в и з м у

Через те й прагнення Москви поширити свої впливи в ре-шті незалежної Європи за допомогою ком-уністів і комунізму як ідеї не приносять наслідків, як це було давніше. Треба ствердити один безперечний факт: впливи Москви, у зв'язку із зміцненням її міжнародного становища, особливо впливи в га-лузі ідейній, не збільшуються, а щораз спадають. В тих краї-нах, де стала нога советського воєнка, вони /впливи/ безпо-воротно зникли, і там тримаються большевики тільки при

допомозі багнета, своїх агентів та опортуністичного елементу всякої масти кар'єровичів. На заході ж Європи слава про справжню більшовицьку дійсність так поширилася, що ідейні впливи більшовизму стали мінімальні. Більші є впливи політично-калькулятивного характеру, що зродились в наслідок піднесення СРСР до світові потуги за вирішальним голосом. Це має місце також серед опортуністичного елемента, що шукає співжиття із однією з найбільших сил у повоєнному світі. Саме тим і пояснюється досить велика кількість голосів, особливо у Франції, що припала на долю комуністів.

Якщо говорити про Францію, то саме там сила комунізму є дуже проблематичного характеру. Виборці, що віддали свої голоси за комуністів, напевно не зробили цього тому, що вони переконані в потребі заводити комунізм у Франції. Нього зрештою, в своїй пропаганді французькі комуністи вистерігаються, так само як комуністи в інших країнах. Француз віддає свої голоси за комуністів, бо вважає, що сьогочасна політична ситуація вимагає доброго співжиття з Москвою. Така таємниця комуністичних успіхів у Франції.

Коли ж почало виявлятися, що Москва має замір перетворити Францію на свій форпост на заході Європи, зокрема форпост проти Іспанії, що допоможе Москві створити в Іспанії випадову базу в Британії, — тоді впливи комуністів, не зважаючи на те що вони виграють демагогією на економічній кризі, яку разом з цілою Європою і Франція переживає, — починають повільно, але ступенево зменшуватися.

Ця поразка ідейних впливів Москви у світі, зокрема в Європі, є Ахіллесовою п'ятою Москви і розкриває таємницю, чому вона тепер закинула революційні кличі давнього комінтерну і чому стала на позиції чисто імперіалістичної політики. Іншого бо виходу немає. Ножиці між підсоветською дійсністю, що стала знана цілому світові, і проголошуваними колись ідеями є такі великі, що було б абсурдом витягати їх /ідеї/ на денне світло.

Тому Москва вдалася до інших засобів зробити впливи, що починаються від виграння на націоналізмі, через використання повоєнної господарської кризи, аж до підживлення під гасла демократії. При цьому характеристичними для тактики Москви є спроби не тільки собі, але й своїм підвладним комуністичним організаціям у світі надати рис ліберальних оборонців свободи, носіїв прогресу. Всіх інших, хто б вони не були — чи соціалісти чи ліві католицькі течії, наділяє Москва тавром реакції і фашизму.

Та кожна палиця має два кінці. Приймавши таку широку й еластичну шкалу пропагандистичних засобів, Москва опинилася в досить утрудненій ситуації, що дискредитує дуже часто всю дотепню сплановану акцію. А це т.зв. суперечності советської політики. Висуваючи, наприклад, гасла свободи та демократії, Москва в той час не може закрити того, що ні в СРСР, ні охоплених її "опікою" країнах тої свободи і демократії немає зовсім. Стаючи в оборону самостійності гноблених англійським імперіалізмом народів, Москва автоматично натрапляє на проблему повної самостійності всіх народів, якими вона опікується. Виступаючи в обороні голодуючого населення в Індії, Москва одночасно ставить себе в дуже

клопітне становище, бо ж цілому світові відомо, що совети не тільки не беруть участі в поборюванні харчевої світової кризи, але, навпаки, грабують країни, що дістають поміч від УНРРА або від В.Британії й Америки, напр., Австрію і Німеччину. Виступаючи за прилучення Трієсту до Югославії, настроює вороже проти себе ціле населення Італії, з комуністами включно. Таких прикладів можна навести безліч.

А н г л о - с а к с о н с ь к а п р о т и д і я

Ці суперечності советської політики дуже спритно використовує англійська та американська пропаганда, що віддавна плімово й постійно старається здискредитувати большевиків в очах своїх народів. Не маючи змоги зразу на 100 % змінити своїх позицій супроти большевизму, бо в час війни інспірувала тим же народам, нібито большевики дійсно змінилися, Англія і Америка намагаються нині відповідно змінити настрої свого громадянства.

То ж метою англо-саксів є довести цілому світові, що большевики є винуватцями напруженої ситуації, яка тепер існує.

В. Британія старається відбивати удари большевизму особливо там, де він міг би їй серйозно пошкодити. На протибритійську акцію на Близькому і Далекому Сході В.Британія відповіла далекосяжними заходами, що майже цілковито неутралізують акцію большевиків. Щоб вибити ім з рук атути поневолення народів британським імперіалізмом, Британія сама пропонує незалежність Індії, провадить переговори в справі повного усамостійнення Єгипту та створення там арабської державної унії. Найбільше клопоту завдає ситуація в Палестині, яка вимагає маневрування між жидівством і арабським світом. Але на такі самі труднощі натрапляв би кожний суперник Англії, який би втручався до проблеми Палестини. Коли б большевики захотіли їхати на протибритійському коникові, підтримуючи арабів проти жидів, чи навпаки, то вони так само наражувалися б на закиди або з боку жидівства, або з боку арабів. Тому то, як бачимо, в справі Палестини вони не активізуються, хоч на кожному іншому відтинку саме вони є дуже голосні.

На спроби большевиків порізнити В.Британію і Америку англійці, не маючи передбачаючи це, повели дуже давно, починаючи від подорожі Черчіля до Америки, пропаганду в тому напрямі, що інтереси цих двох країн нерозривно пов'язані, що Бритійська Імперія - це форпост, передпілля Америки, що удар по Бритійській Імперії - це фактично удар по Америці. Англійці дуже часто свідомо ховаються в тінь, висуваючи на перший план Америку, свідомо резигнують з престижевого першенства, щоб таким чином більше зблизити між собою співпрацю.

Спостерігаючи уважно перебіг всіх останніх міжнародних конференцій та зібрань, рідко бачимо якісь окремі від Америки акції чи проекти В.Британії. Звичайно активна є Америка, а Англія скромно підтримує американські пропозиції. Так було на Раді Безпеки в справах Ірану, Іспанії, так було і на всіх конференціях міністрів у Парижі.

Останнім часом Англія почала акцію ідейної мобілізації світу проти большевизму. Маємо на увазі спроби Лейбористської партії заступити колишній другий інтернаціонал, стати

осередком для соціалізму цілого світу, протиставлячи соціалізм більшовицькому комунізмові. Це англійським соціалістам до певної міри вдається, коли взяти до уваги останню конференцію соціалістичних партій в Лондоні, промову Блюма на партійній конференції Лейборпартії, акцію в справі активізації німецької соціал-демократії і т.д.

А ось як реагує московська "Правда" з 21.УІІ.46 р. з приводу англо-американської політики щодо німецьких партій в західних зонах.

"Згідно з останніми повідомленнями, в західних зонах окупації Німеччини помітна тенденція до об'єднання правих партій. В англійській зоні, в наслідок злиття "німецької консервативної партії" з "німецькою партією відбудови", посталала права партія, що називає себе "консервативним об'єднанням". Ведуться переговори про приєднання до цієї партії інших організацій і груп, що ор'єнтуються на консерватистів. Так само повідомляють про злиття "райнської народної партії" що діяла в англійській зоні, з "райнським народним рухом", що функціонував у французькій зоні; нова партія називає себе "райнським союзом".

... "Все це, - заявляє "Правда", - свідчить про відкриту консолідацію реакційних сил у західних зонах Німеччини".

Там же "Правда" з жалем констатує: "Таким чином, маємо діло з діаметральною протилежною лінією щодо злиття правих і лівих партій з боку союзних окупаційних властей у західних зонах Німеччини."

Москва хотіла, очевидно, щоб лише вона провадила злиття лівих партій та ще й при сприятливих союзників. Та не одна вона така мудра. Союзники теж почали братись за розум і мабуть не відстануть від неї, якщо не випередять, бо ті т.зв. праві партії незрівняно більші і сильніші.

Обсервуючи політику Англії в Німеччині, тактику супроти Іспанії, Греції і Туреччини, можна ствердити, що Англія послідовно готується до майбутнього удару з більшовизмом. Покищо ми є свідками вмілої оборони проти ударів з боку Москви. Треба сподіватися, що Англія, загрожена більшовизмом, перейде колись до офензиви. Але на це потрібний час, треба чекати. А знаємо, що англійці вміють чекати.

Яке ж становище Америки в тім змагу сил. З одного боку, як знаємо є намагання більшовиків запевнити собі нейтралітет Америки на випадок удару з Англією, навіть більше виразні натяки більшовиків, що вони охоче поділилися б з Америкою британськими імперіалістичними посілками, а з другого - прагнення В.Британії зміцнити ще більше англо-американську співпрацю. Зваживши на голоси американської преси, та останні наради американського конгресу в справі надання позики В.Британії, можна прийти до висновку, що величезна більшість американців стоїть за тісною співпрацю з В.Британією. Нова йде тільки про те, хто має бути керівником цієї спілки. Покищо Англія резигнує добровільно з керівних постів, відступаючи це місце Америці.

Що ж до Америки, то вона щораз виразніше виявляє свою поставу в зовнішній політиці до червонофашистського імперіалізму Москви зокрема. Тому то Москва раз-у-раз бомбардує вже й Америку, покищо зосереджуючи вогонь на окремих цільних

політиків - демократів, як Ванденберг та інші.

Офіціоз ВКП/б/, "Правда", за 21 липня ц.р. найбільше нападає на сенатора Ванденберга за те, що він у своїй промові назвав нарешті речі їх іменами. Найбільш гірко зробилося Москві від того, що він /Ванденберг/ проронив много - значну фразу : Як би на нарадах міністрів у Парижі брали участь лише США, Англія і Франція, то "протягом десяти днів дійшли б до Цілковитої згоди, з угодою в справі попередніх договорів з Німеччиною і Австрією включно". Як буде далі - побачимо. Покищо найістотнішим фактом є те, що спроби більшовиків нейтралізувати Америку не вдалися, що поділ залишився такий, як був, цебто з одної сторони стоїть світ західної демократії, а з другої світ реакційного червоного фашизму.

Всі спроби примирити ті два світи не дали наслідків. Хіба, що більшовики зрезигнували б зі своїх плянів. Але це неможливе.

.. " _ " _ " _ " _ " _ "

В-к

ПРОТИ СКЛЕРОЗИ І АНЕМІЇ В УКРАЇНСЬКОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ЖИТТІ

Складна річ виховання. По різному його розуміли різні верстви людського суспільства, різні завдання ставилися до виховних систем і відповідно до завдань створювались і самі системи.

Кожне покоління людське намагається свої погляди, світорозуміння, свій світогляд передати нащадкам. Та наступне покоління ніколи не обмежується на здобутках попереднього, а обов'язково додає, змінює, іноді зовсім відкидає світоглядні засади попередників залежно від нових умов життя. Життя мінливе і воно вимагає вносити відповідні зміни в попередніх надбаннях, іноді змушує зовсім відкидати певні положення, а замість них відтворюються нові, продиктовані життєвою практикою.

Проблема батьків і дітей існувала, існує і буде існувати у всіх народів, хоч розв'язувати її народи не однаково.

Там, де "батьки" розуміють змінність життя, його динамічність і не змушують "дітей" бути сліпими наслідувачами своїми, вони разом з "дітьми" відповідно до вимог життя вносять зміни до попередніх надбань, вони не вимагають від "дітей" "сліпого" послуху, а домагаються, щоб "діти" розвивали, збагачували їхній досвід, поглиблювали їхнє світорозуміння.

Коли ж "батьки" стають на становищі непогрішмих і у всякому новаторстві "дітей" вбачають ересь, тоді доходить до конфлікту, вірніше, проблема стає в усій гостроті. Кожне покоління має своє завдання, свої обов'язки перед своїм народом.

Як би по різному не розуміли цих обов'язків, незачем речним є те, що кожне покоління має за завдання служити своєму народові, боротись за його добробут, за розвиток його духових і культурних надбань, зміцнити позиції свого народу в світі. Кожне покоління має щось внести в історичну скарбницю свого народу.

Українці є нація поневолена. Національна неволя не дала і не дає тепер змоги розвиватись духово-культурним надбанням нашого народу, ця неволя нині загрожує фізичною ліквідацією цілого народу, як нації. Через те боротьба за національну і соціально-політичну волю нашого народу диктується біологічними законами буття нації. Вартість кожного покоління українського народу історія буде розцінювати тими вкладками, які воно дало для здобуття національної волі. Коли підійти до "нашої молоді" з такою міркою з такими вимогами, то мені здається, що наша історія вільна від чужих впливів, позбавлена чужих концепцій і світорозумінь не осудить діяльності і жертвенної боротьби нашого сучасного покоління, яке дехто загалом називає молоддю. А майбутні нащадки теперішньої молоді, яка не для слави і не ради затишних кутків та розкішного життя взяла на свої рамена тягар нерівної боротьби з ворогами, будуть горді за

своїх батьків - теперішнє покоління. Т о м у в в а ж а ю ,
що у "теперішньої молоді", у якій так багато вад знаходять
"батьки" з Християнського Шляху", Вільного Слова" та ін. ,
не буде потреби перевиховувати чи відхрещуватись в і д
г р і х і в наступних поколінь.

Трагедія нашої молоді теперішньої в тому, що вона є
бездомна, бо не має своєї держави.

" Ми навіть власної не має хати ,
Усе одкрите в нас тюремним ключарем,
Не нам, обірваним невільникам казати,
Речення гордее : "Мій дом - мій храм!"
/ Л. Українка/

І такою її пустили у світ ми "батьки" її. Велич її в
тому, що вона хоче, щоб український нарід став господарем
на своїй землі, за здійснення цього стала вона на шлях ак-
тивної боротьби з ворогами української волі. Маю на увазі
не тих, що відщурались своєї української правди і, втра -
тивши чуття національної чести, стали осторонь нашої ви -
своєї боротьби, а особисті інтереси, власний добробут
поставили понад усе, а тих, що не зігнулись під ворожими
канчуками на всіх українських землях, а стали до боротьби
з ворогом.

Боротьба ця велася і ведеться тепер на всіх україн -
ських землях. Велася різними методами, залежно від умов і та -
ктики , яку застосував ворог. Способи цієї боротьби не були
і не є такими, як того хотіли б "батьки" з "Християнського
Шляху".

Трохи дивним і незрозумілим є, що релігійно-суспільний
тижневик "Християнський Шлях" став на шлях не виховання, як
це говориться, а став прокуратором революційно-самостій -
ницького політичного руху, називаючи його рухом молоді.

Говорючи багато про виховання і перевиховання, мусять
знати, кого збираються перевиховувати, і чому і як. Коли б
"наші політичні батьки" сумлінно підходили до цього, то ве -
ни б не утотожнювали політичного руху, що розвинувся після
поразки перших визвольних змагань, з молоддю, бо молодь, що
двадцять років тому прийшла до політичної боротьби за Укра -
їнську Державу сьогодні вже не є молоддю.

Та річ не в цьому, а в тому, що батьки, беручись до
перевиховання, не знають елементарних правил його. Нічого
позитивного для виховання і перевиховання не дає одне ствер -
дження негативів та це й не обгрунтованих, а часто і не -
правдивих, тенденційних.

У вихованні, а тим паче перевихованні, поважну, якщо
не вирішальну роль відіграє особистий приклад вихователя.
"Батьки" ж наші, беручись до перевиховання, про це прави -
ло й забули, коли говорять, що "такий духовий перевишкіл
нашого молодого покоління на еміграції - " це потреба і на -
каз сучасної хвилини"...

Автори з "Християнського Шляху", як і Союз Українських
Соціалістів та інші, підходять до проблеми взаємин між "бать -
ками і дітьми" з таким розумінням, ніби "батьки", як старше
покоління, все зробили для добра української нації, а неслу -
хлині діти, мовляв, занедбали, розтринькали ті здобутки, не
зберегли тієї спадщини, а пішли в підпілля, "над яким стар -
ше громадянство не мало ніякої контролі і ніякого впливу".

В цьому підпіллі набралось воно чужих світоглядових ідей та чужих організаційних форм.

Трагедія в тому, що між батьками і дітьми - себто між старшим і молодшим поколінням - були основні світоглядові різниці". "Старше покоління, що по століттях неволі створило Українську Державу тоді, коли більюости сучасних "дітей" не було на світі або були ще справді дітьми, визнає домо - кратичні світоглядові засади. На тих засадах і збудувало воно /старше покоління/, не сучасні "діти", Українську Державу, що нині під чужою займанщиною".

Добрим хвалитесь. Добрі "світоглядові засади", якщо збудували таку державу, яка зразу ж після побудови, повалилась, підпавши під займанщину.

Мабуть фундаменти тої держави, світоглядові засади творців тої держави були хиткі, не міцні, коли держава, ще не збудована, не відома, а завалилась, підпала під займанщину, а "батьки", творці держави, опинилися без даху, жебраками на чужині.

А що це так, що тої держави, яку створив у вибухові революції український нарід, не зуміли закріпити наші батьки, попробуємо довести.

х   х   х

Історичні умови для створення української держави були на рідкість сприятливі, коли говорити про два роки невільних змагань /1917-19 рр./

Революційним зривом народніх мас повалено Російську імперію. Революція відкрила широкі, рідкі в історії поневоленого народу можливості здійснити одвічне прагнення українського народу - стати самому господарем на своїй землі.

Соціально-політичні ідеї революції на Україні співпадали з національними завданнями української визвольної боротьби, бо українські народні маси відчували в першу чергу гноблення від чужого російського панства і буржуазії.

Борючись за соціальну справедливість, український нарід тим самим боровся за національне визволення, однак в панові селянин бачив не українця, а росіянина, бо переважна більшість високих і середніх урядовців були не - українці, а якщо й українці з походження, те не визнавали себе за українців.

Першим завданням "старого покоління", яке себе нині вважає за непогрішиме, було скерувати соціально-політичні гасла революційної боротьби на Україні в річимо національне, надати цій боротьбі виразно національного характеру. Цього наші тодішні проводирі не розуміли і мабуть не зрозуміли до самої поразки, бо в національних домаганнях нагодні маси йшли далі за своїх провідників.

Українські соціалістичні партії, окремі представники яких і тепер тут, на чужині, твердять, що вони визнавали "демократичні світові засади", ставили біля керма визвольної боротьби, - з перших же днів недоцінювали національних завдань революції, а через це й саму боротьбу переключали в площину соціальну, а не національну.

Виховані на чужому /російський марксизм/ політичному ґрунті, вони не розуміли самі завдань національно-визвольної боротьби і не змогли повести народніх мас.

Партійні догми, пізніше амбіціонерство, суперництво, а на еміграції ще й інтриганство/ українські соціалістичні партії точ і будували на "засадах демократичного світогляду", але ставили вище за ідеї української державності.

Український нарід мав і має свої національні традиції, відмінну психіку, відмінні способи державного думання. Нама ж інтелігенція /"батьки"/, що поставлена була історією вести народні маси на здобуття української держави, не розуміла цього, а через те замість національних кличів, висувала не перше місце публіцесні соціалні та демократичні гасла російського, а пізніше ще й польського забарвлення.

Вона /інтелігенція/, як те перекотиполе, стала залежною з перших днів революції і цією залежності від різних чужих політичних сил не позбулася дотепер, а протягом усієї боротьби не знайшла власного українського політичного хребта.

Почуття ніжчости, викликане імперіялістами, викликало зневіру в революційно-національні сили українських народніх мас, а в практиці боротьби пороцжувало половинчастість, боязкість стати на власні політичні ноги і позбулися опіки Москви чи пізніше Польщі.

Вікова колоніальна політика наших ворогів мало чого навчила нинішніх "політичних батьків", що тоді були біля керма, тому й не спромоглися вони об'єднати український нарід і повести його на боротьбу за українську державу.

Не викиляючи вразно цілей і форм боротьби, не розуміючи підступної політики ворогів, наші "батьки" весь час відставали, спізнювались від народніх мас, а через це і втрачали авторитет як провід.

Брак вразно окресленої національно-визвольної концепції призвів до того, що українські народні маси, що в перших часах революції одностайно йшли під прапором національних завдань, пізніше частково опинились у ворожих руках.

Політичний провід український /"батьки"/, що очолював ті змагання, не уявляв сам вразно своєї кінцевої мети, а через це і відштовхнув народні маси в процесі боротьби від себе, створивши цим внутрішній український фронт.

Українську державну незалежність, що єдина забезпечувала українському народові національно-політичну і соціалну волю, українські політики протягом усієї боротьби приймали з примусу, як рятунок, а не як ціль. Ціль стала засобом у боротьбі. Цей парадокс, мабуть, чи не єдиний в історії народів.

х х х

Після того як Російський Тимчасовий Уряд не тільки не визнав автономії України, а навіть не погодився визнати права на автономію за українським народом, в першому універсалі читаємо: "І тепер народ український, нас приневолено, щоб ми стали творити нашу долю". І ніби злякавшись такого кроку, універсал підкреслює: "Хай буде Україна вільною, не відділяючись від Росії, не розриваючи з державою Російською, хай народ український на своїй землі має право сампорядкувати своїм життям".

І це тоді, як 2 000 делегатів, представників від 1 290 000 солдатів, що зібрались, проти волі і після заборони Керенського, на Другий Всеукраїнський Військовий З'їзд, ухвалюють боротись за національне і соціальне визволення та домагаються негайної українізації війська.

Солдати-українці домагаються українізації війська, - підпори Української держави, а політичні провідники в універсалі доводять, що український народ має право сам порядкувати на своїй землі, не говорячи ні про форми його порядкування, ні про державу, а підкреслюючи єдність із Росією.

Замість повести рішучу боротьбу з ворогами української волі /а їх було досить в різних управах/, універсал приписує усвідомлювати ворога:

"Там, де через якісь причини адміністративна влада зісталась в руках людей ворожих до українства, приписуємо нашим громадянам повести широку, дуже організацію та усвідомлення народу і тоді перебрати адміністрацію".

Не маючи окремих цілей національно-визвольної боротьби, український провід /"батьки"/ не використав слушної нагоди, коли Тимчасовий Уряд опинився в скрутному стані в липні 1917 р. і не поставив його /Уряд/ перед доконаним фактом національного відокремлення. Навіть більшовики, хоч правда демагогічно, обвинувачували Тимчасовий Уряд у тому, що він не давав українцям автономії.

Змушений революційними подіями, Тимчасовий Уряд погоджується визнати право на українську автономію, а другий універсал у кількох місцях підкреслює свою вірність Росії.

"Ми, Центральна Рада, як завжди, стояли за те, щоб не одділяти України від Росії, щоб вкупі з усіма народами її примувати до розвитку та добробуту всієї Росії і до єдності демократичних сил її".

Стоячи на таких "демократичних засадах" українські політики /"батьки"/ не вважали за потрібне повести боротьбу проти більшовицької пропаганди в самому Києві, скерованої проти національного відокремлення.

Саме в ті дні, як Терещенко і Церетелі /представники Тимчасового Уряду/ вели переговори про автономію, конференція Київських більшовиків ухвалює:

"Провести роботу в українських масах населення, розколюючи їх по лінії класової боротьби і одриваючи революційні елементи від повністичного впливу".

На цьому ж таки З'їзді виразно сказано, що нація є анахронізмом, ідеологія минулого, пройдений ступінь, одна з тих "святинь", яку пролетаріят має зняти. Тут же винесено й ухвалу, в якій стверджується, що "ми, - цебто більшовики, - не підтримуємо сепаратистичних тенденцій, ведемо агітацію не за відділення, а тільки за право на відділення".

Український провід /"батьки"/, замість боротись проти ворожої національно-визвольної боротьби пропаганди, підкреслює свої федералістичні, цебто централістичні, плани російської демократії, яка виразно й послідовно проводила імперіалістичну політику щодо України. Цим він скерував народні українські маси проти національно-визвольних завдань.

Опинившись в обіймах соціалістичної демагогії російських демократичних революційних груп, українські політики

/"батьки"/ не зуміли протиставити перед народними українськими масами цій демагогії ідеї національно-політичної боротьби за Українську Державу і цим відштовхнули ті маси від себе, посиливши ворога.

Стихійне національне піднесення перших днів революції не зуміли українські проводирі /"батьки"/ закріпити в українській патріотизм, а проміняли його /патріотизм/ на демократичну демагогію ворогів.

Поняття України наші соціалістичні партії, стоячи на засадах "демократичного світогляду", підмінювали десятком, обіцяючи їй тому, хто впишеться до партії і голосуватиме за них.

Не патріотизм і любов до України захоували у народніх масах, а своєрідний практицизм, розрахунковий патріотизм з розцінкою української справи на землі.

Українські соціалістичні партії не дооцінили засад української державности, навпаки, намагалися переконати народні маси про шкідливість української самостійности.

Голова генерального секретаріату, як і інші представники української соціал-демократичної партії, поборювали ідеї самостійности, підкреслюючи ідеал федерації з Росією, а дехто твердив, що соціал-демократія, як партія інтернаціоналістична, повинна прагнути до останньої своєї мети - федерації Європи, але не шляхом самостійности окремих держав, а шляхом поширення і розвитку федерації. Представник українських соціал-демократів М., полемізуючи на 3'їзді партій з П., запитав: "Чи не прокочить самостійність інтересам пролетаріату і коли швидше можна дійти до соціалізму чи тоді, коли Європа буде поділена на багато держав, чи тоді, коли їх буде зовсім мало?".

Українські соціалістичні партії боялися навіть згадкою про самостійність розгнівити російську демократію, яка в своїй політиці до України ніколи не сходила з позицій російського імперіялізму.

Посить пригадати листа В. Винниченка до редакції "Киевской мысли", в якому він переконує, що і перед революцією він зважав самостійництво тою ідеєю, котра виходила швидше з розуму, з мрій, з емоції її прихильників, а не з об'єктивної можливості і необхідності".

В цьому ж листі він пише, що "Комбінація основних чинників соціально-політичного життя України не вимагає незалежності", а ідеалом української демократії є "федерація російської республіки і участь в ній України як рівного з іншими державами тіла".

Половинчаста невиразна політика українських соціалістичних партій до української самостійности, страх попасти в неласку від російської демократії, перевага партійних догм над державницькою ідеєю - все це кинуло українські маси в обійми чужої соціалістичної демагогії.

Представник партії есерів К. на третьому військовому 3'їзді, закликаючи українців об'єднатися навколо партії есерів, так визначає мету боротьби:

"Трудовому народові, - казав К., - не потрібні гетьмани, які добиваються самостійности, йому потрібні ті, хто дасть землю, волю і свободу, хто веде до соціалізму."

Україна під проводом самостійників не дасть землі, не дасть волі трудовому народові".

Сказано це на початку листопада 1917 р., напередодні. большевицького перевороту в Петербурзі, саме тоді, як у Києві большевицькі ряди все більше і більше посилювались, а українські провідні національні кола замість протидіяти їм своєю балаканиною про соціалізм розхитувати зародки української державної незалежності. Відірвані від живого життя, в чаду демократичної балаканини, провідники української визвольної боротьби самі не помітили, як опинилися оточені з усіх боків ворогом в самому Києві.

Большевики наступали, а українська демократія змушена була боротись. Сталось те, що неминуче мало статись. Через брак твердості, оцертості на народні маси національно-самостійницької політики, українські політики з "демократичним світоглядом" кинули країну в громадянську війну, бо боялись протидіяти ворогові, намагались переконати його. Навіть після листопадового повстання большевиків у Києві наш провід не позбувся федералістичного чаду.

Большевицька пропаганда посилюється, а український політичний провід, замість протидіяти їй, демократичним способом, через переконання намагається вирішити, кому має належати влада на Україні.

Похорон десяти робітників, забитих в Арсеналі, большевики перетворили на демонстрацію проти українського уряду, а він через демократичну пресу полемізує з большевиками і переконує себе й світ, що український уряд не є буржуазною установою. І тільки анархія, що охопила країну, небезпека громадянської війни ніби отрезвила наших політиків і змусила згадати про українську незалежність.

х х х

Рятуючись від анархії, до якої самі ж призвели, та щоб закріпити здобутки революції, проголошено III-ій універсал, в якому сказано, що "во ім'я рятуння всієї Росії, оповіщаємо, що однині Україна стає Українською Народньою Республікою. Не одділюючись від республіки Російської і зберігаючи єдність її, ми твердо станемо на нашій землі, щоб силами нашими допомогти всій Росії, щоб уся республіка Російська стала федерацією вільних і рівних народів".

Політичні події, що йшли поза нашим проводом, змусили зробити те, що треба було зробити значно раніше. Наше бездоганне старше покоління змушене було проголосити Українську Народню Республіку.

Універсал, як бачимо, проголошено не як самоціль, а лише як засіб і то в першу чергу для Росії "во ім'я рятуння всієї Росії".

Українська Народня Республіка проголошується не для добробуту українського народу, а для рятуння його одвічного ворога. І тоді, як і тепер, наше старе покоління виключну увагу приділяє справі демократичного світогляду, щоб була не образити чи не розгнівати чужинців, вважаючи національно-визвольні змагання справами "високої політики". Сьогодні для цієї високої політики дозволяють несприятливі еміграційні умови, вчора її не дозволяли окупаційні умови, а в змаганнях 17-20 рр. через світоглядні засади не

деоцінзували її, а через те залишилися без держави з одним світоглядом.

Логіка подій вимагала тоді певного відокремлення від Росії, а наші "батьки", змушені проголосити державну незалежність, тут же поспішають висловити вірність федерації з Росією. І це тоді, коли Росії як політичної сили з той час не існувало / III-ій універсал проголошено 19.XI.1917 р./, Україна, що за універсалом, мала бути одною з рівних у Російській федерації, повинна була творити ту федерацію. Навіть при найсприятливіших зовнішніх обставинах таке завдання було б не під силу молодій Українській Республіці.

Проголосивши Українську Народню Республіку, Український Уряд не вжив належних заходів, щоб охоронити її від ворогів та їхньої підривної роботи, бо отой таки світогляд, яким так хвалиться й тепер на чужині, не дозволив цього зробити, а без таких заходів проти ворога поневолений наряд волі не здохне.

Але большевишки скористали з цього. Їхня пропаганда різко критикує політику Українського Уряду, настроюючи українські маси проти нього. За вказівками Петербурзького центру, большевики підготовляють збройне повстання в Києві. Урядові вдалося, спираючись на національно свідомі /самостійницькі/ військові частини, погасити повстання, роззброїти большевицькі військові частини. Але й тут соціалістичний чад перешкодив нашим провідникам вжити рішучих заходів до ворогів української волі. Стеючи на ґрунті "завойованої революційної свободи", українські політики поспішають звільнити большевицьких патажків, а в пресі і в виступах провідних українських соціалістичних партій, ніби виправдуючись за нечемність до большевиків, доводять, що большевики не чемно і безсоромно ведуть агітацію: скористали з цього большевики і по всій Україні переходять у наступ.

Замість боротись з ними, замість боротьби з анархією, яку по всій Україні сіяли вороги української держави, українські партії, вірні своєму світоглядові, всі сили віддають на утворення урядового органу всеросійської держави. А большевики тим часом розпочали завойовання України з середини.

У Харкові створюється український советський уряд, який починає завойовувати Україну українськими ж силами.

Під натиском большевицької соціально-політичної пропаганди, через безкінечні дебати наших соціалістичних урядових партій, уряд молоді української республіки втратив і ту слабу лінію, яку перед тим мав.

Соціальними реформами, а не боротьбою з ворогом, уряд намагається паралізувати большевицькі впливи і тим самим дедалі більш втрачає ґрунт під ногами. Большевики в боротьбі за Україну виявили активність, завзяття, колосальну енергію, а в українському проводі відчувалася втома, зневіра, депресія.

Волчесь української самостійности, підкреслюючи весь час свою вірність федеративним ідеалам, "батьки" деспроводили боротьбу українського народу до глухого кута.

Ми бачили, що всі три універсали були проголошені не як досягнення певних домагань українського народу в його боротьбі за волю, а як вимушені обставинами. За рік український політичний провід не знайшов власної незалежної від сторонніх сил політичної лінії і тим завдав ченоправної шкоди визвольній боротьбі.

Під впливом, головним чином, зовнішніх обставин, а не як здійснення визвольних змагань, був проголошений і четвертий універсал.

Орган партії соціалістів-революціонерів "Народна Воля", не кривчись, виразно підкреслив, що Україна примушена оголосити себе державно-самостійною проти свого бажання. В день опублікування IV-го універсалу "Народна Воля" писала, що "само по собі проголошення самостійности не з'являється останньою метою відродження України. Навпаки, гасло самостійности не мало в собі нічого приваблюючого для справжніх соціалістів, котрі вбачають свої ідеали в найбільшому піднятті добробуту окремої людини та встановлення на всьому світі братерства, рівности й свободи. І коли під цей час наші соціалістичні партії знайшли потрібним поставити це гасло на чергу дня, то вони зробили так лише через те, що проголошення самостійности вимагали обставини".

А головний орган української соціал-демократичної партії мотивував проголошення самостійности інтересами національної боротьби, вважаючи, що Україна, змучена обставинами, стала самостійною державою.

Робітнича газета від 19.І.1918 р. в статті "Самостійність і самостійники" писала: "Серед української демократії запановує думка про konieczність проголошення Української самостійної республіки, як виход з утвореного тепер незалежними обставинами становища і яко єдиний шлях до справжньої федерації. Самостійність цілковита впливає для української демократії з того, що в ці тяжкі для нас дні вона зрозуміла, як ніколи, всю необхідність для працюючих мас жити в формах національно-самостійної держави взагалі /не виключаючи федерації з іншими державами/, бо лише в ній може розвинути на всю широчінь класова боротьба, лише в ній може бути найкраще забезпечена успішність цієї боротьби. Оскільки надії — на те, що в процесі загально-російської революції в братерській згоді всіх працюючих буде вироблене право нації на самовизначення — втрачені, принаймні для ближчого часу, оскільки українська демократія змушується вступити на інший шлях, шлях цілковитої самостійности, раз ми признаємо, що вільні форми національного розвитку це для неї питання життя чи смерті, через самостійність до федерації". Історія не знає прикладів, де б провідники народу так оцінювали самостійність своєї держави. Засліплені чужим, хоч і соціалістичним світоглядом, наші "батьки" не доцінювали ваги, значення і величі IV-го універсалу, за яким "Українська Народна Республіка стає самостійною, ні від кого незалежною вільною суверенною державою українського народу".

А раз вони не розуміли заглядів, до яких їх покликкала історія, то не дивно, що не могли успішно і завершити тієї боротьби. Що сталося з державою, у якій були такі про-

відники, ми знаємо. Та знаючи це, наші старші політики й досі не позбулися того чаду, хай і соціалістичного чи демократичного, через який ми втратили свою державу.

Демократія, свобода - великі слова, святі слова. Але під їхнім прапором велись і ведуться нині /СССР/ самі розбишацькі діла. Прикриваючись ними, грабували і тепер грабують цілі народи, а український нарід, мабуть, чи не найбільше.

Не про демократичний світогляд взагалі і не про лібералізм нам думати і дбати треба сьогодні, а про Українську державу, в якій і здійснить український нарід справжнє народо-владдя, як форму державного ладу, що буде відповідати традиціям, психіці і вдаї українського народу.

По-різному розуміють ту демократію і залежно від того, як її розуміють, такі бувають і наслідки. Англіїці розуміють її по-своєму, американці по-своєму; ще інакше розуміють її французи, а вже зовсім відмінно від усіх розуміють її в Советському Союзі. Цікаво, що в Советському Союзі, де її нема взагалі, а панує найжорстокіша диктатура, сваволя, говорять про демократію найбільше, не менше й пишуть, щоб переконати того, хто її має відчувати. Англіїці й американці говорять про неї найменше, але кожний з них не уявляє життя без неї. Кожен англієць почуває і вважає себе перш за все британцем, сином своєї відчизни, а потім консерватором, лейбористом чи демократом. Сила Англії в тому, що кожен англієць понад усе ставить національну честь, добробут, велич всієї нації. Суттєвим є і те, що англійська демократія, як і американська та французька, витворилась у процесі історичного розвитку народу, набула своєрідних національних форм, властивих тим народам.

Російська ж демократія, що є продуктом теоретичного вимислу, а не природнього розвитку народів, хоч формально на письмі і надає найширші права людині, в практиці найбрутальніше поневоляє народи і людину, зводить нанівець елементарну людську гідність. Не дай нам, Боже, такої демократії, її не визнають народні українські маси, бо вона чужа їм, не відповідає їхньому психологічному укладові і традиціям. Демократія, яку штучно хотіли перенести на Україну наші "батьки", демократія федерації, а не самостійності, органічно чужа Україні і ворожа нашим історичним прагненням. Трагедія тої демократії була в тому, що вона була чужою і невластивою українському народові, не була вислідом його історичних прагнень, а через те і не спроможна повести народні маси в бій проти ворога, протиставитись чужій, ворожій навалі. Віда їй в тому, що вона була інтернаціональна, а не національна і прагнула теоретичними міркуваннями "охопити неосяжне". Витаючи в федералістичних та вселюдських хмарах, вона не бачила того, що діється на українській землі. Проповідувала вселюдське щастя, свободу, а на практиці не зуміла відстояти тієї свободи для українського народу, бо не розуміла, що "НЕМАЄ БЕЗ ВЛАДИ ВОЛІ" і не обороняла державної української влади, що єдина тільки й може забезпечити ту волю народів. Не було ще в історії так, щоб бездержавний нарід користав із найбільших здобутків демократії, і не буде.

Характеристичний випадок, що мав місце у взаєминах між

представником українського уряду і народними масами, показує, як по-різному розуміли ту демократію одні і другі. Генеральний секретар УНР Е., щоб запобігти господарській розрусі й руйнівній анархії, звернувся до всіх начальників залізниць з палким закликком напружити всі сили і підтримати рух на залізницях, щоб забезпечити постачання харчів для армії і населення. В телеграмі, між іншим, сказано: "...о -- стання надія всієї Росії на нашу Україну. Невже ми, залізничодорожна демократія, одмовимо допомогти демократії країни, їхнім жінкам і дітям, котрі благають хліба?" На цей розпачливий заклик бердичівський залізничний комітет, у відповіді, вимагає давати вказівки, наказувати, а не благодіти, "бо не пора тепер нам судить та рядить - наказуйте". /Робітнича газета ч.187/.

Ті, кого автори "Християнського Шляху" збираються перевиховувати, не проти демократії, а проти української безхребетності, проти національної склерози, проти кон'юнктуризму у визвольній політиці, проти гнучких модних деклямацій, що відсувають боротьбу за державу на другий план, а на перше місце ставлять речі другорядні, самі собою зрозумілі і можуть бути здійснені лише в українській державі.

Українська Держава може бути збудована тільки на засадах українського народовластя, властивого українському народові, виробленого в його історичній боротьбі. Знаємо ми /та й не тільки ми/, це знають всі, що без своєї держави ніякої демократії нарід наш не може і не буде мати, хоч як би не тріумфувала свою перемогу світова демократія, бо держави тої нам ніхто не дасть, а тільки ми самі, в спілці з іншими поневоленими народами, зможемо здобути собі державу й волю у власній державі та побудуємо в ній демократичний лад. Щоб досягти цього непотрібні слова про лібералізм, соціалізм, а діла, і важкі діла, бо ворог нашої національної волі, не грабує ніякими засобами, а, прикриваючись демократичною фразеологією, прагне до фізичного винищення нашого народу як нації. Словами про демократію, волі не здобудемо, а здобудемо її тільки тоді, як українські маси піднімемо на боротьбу за Українську Державу. Так розумів і апостол нашої волі Шевченко, коли новорив:

" А щоб здобути її, химеру волю,
Треба миром, громадою обух сталить,
Та добре вигострить сокиру,
Та й заходиться вже будить".

х х х

І це сталося на Україні, сталося без участі тих, що стояли осторонь революційних змагань українського народу, без участі тих, що балачками про перевиховання та запереченням збройно-політичної боротьби українського народу надією на щось, тільки дезорієнтували українців на чужині.

Універсал Української Головної Визвольної Ради чітко і ясно говорить за який лад, за яку державу змагався український нарід. Хто має хоч крихту критичного розуму і не засліплений ділами давно минулих днів і що не завжди славними, той розсудить яким світоглядом керувалися ті, що під гуркіт зброї перед обома ворогами української волі поклялися

" на вітвар боротьби за волю покласти свою працю і своє життя".

Поклялися і послідовно не пішли в ногу життя. - на всіх відтинках української визвольної політики.

Іде шалений змаг за бути чи не бути українській нації. Організована збройно-політична боротьба, що як відомо, почалася проти німецького імперіялізму, з а д е м о к р а т і ю і почалася в підпіллі. А чи могло бути інакше?

Кожний чесний українець гордий на свій нарід, що мав мужність один із перших виступити під революційно самостійницьким проводом ОУН на боротьбу з німецькими загарбниками і своєю боротьбою безперечно прискорив поразку німецького тоталізму. Боротьба не припинилася і з непослабною силою ведеться проти нового наізника зі сходу.

Боротьба з ворогами української волі була і є жорстока, бо вороги не гербували і не гербують ніякими засобами. Дивно було б, коли б ті, що борються за свою правду, не застосували у боротьбі організованих, твердих і рішучих заходів та методів. Коли ворог послуговується заходами терору /а цього ніні ніхто не заперечує/, то закон боротьби вимагає застосовувати до ворогів української волі найефективніших методів і засобів, які забезпечують успіх у визвольно-політичних змаганнях українського народу.

Кожний етап цієї боротьби /а вона є затяжною/ має свої відмінности.

Методи і тактика, які були добрі вчора в боротьбі, завтра стануть застарілими, не ефективними.

Ворог тепер, як і в перших визвольних змаганнях намагається роз'єднати єдиний самостійницький український революційно-визвольний фронт. Ми докладасмо всіх зусиль, щоб зміцнити цей фронт, щоб залучити на всіх відтинках всі національно-творчі сили українського народу. Більше того, до боротьби стали й інші поневолені народи. І коли окремі особи чи групи з українців вільно чи не цільно стають знаряддям у ворожих руках і намагаються роз'єднати український визвольний фронт, або протиставити боротьбі за українську державу боротьбу за владу, цим вони роблять шкідливу роботу.

Національно творчі сили, об'єднані в УГВР борються за Українську Державу, яку втратили наші батьки - а не за владу.

Дивним і незрозумілим видається, коли "Українська пресо-інформаційна служба" в збірнику і 1. в статті п.н. "Чому уряд УНР", пише: - "Українське громадянство рішуче вимагає від партій і політичних груп, щоб вони стали на шлях державного легалізму: вимагає, щоб ^{не} творили партійних "урядів" і партійних "держав", тільки легальними засобами змагались між собою за владу в тім однім державнім уряді, яким є уряд УНР".

Не вдаючись в докладний аналіз легітимности і законности т.зв. уряд УНР, доводиться ствердити, що уряд цей не є державний і жодної легітимности не має. І не тільки тому, що чверть століття не має держави, а тому, що чверть століття жодної участі в житті українського народу, в його змаганнях за волю участі не брав, зокрема в найбільш напружені моменти боротьби з німецькою окупацією жодним словом не виявив своєї участі.

Легітимічність свою уряд втратив після того, як видав 12 листопаду 1920 р. незаконну конституцію, якою скасував конституцію трудового конгресу Української Народньої Республіки з 28 січня 1919 р.

Скасуванням конституції трудового конгресу уряд скасував і волю українського народу, виявлену в конституції 27.I.1919 р., а тим самим позбавив себе і легального титулу на права зватися урядом УНР, бо виявив повну непошану до законності.

Проф. Шолухін в своїй праці "Варшавський договір 21.4.1920 р. - про це говорить :

"Тіло було скасоване, заставлено голову без тіла і визнано голову саму і тілом і головою. Курйоз існування голови без тіла".

Ото ж даремно голова, що прожила чверть століття без тіла, через рупор невідомої громадськості закликає змагатись в "державнім" уряді за владу.

Підміною боротьби за Українську Державу "змаганням за владу", хоч би навіть і в легальному уряді шкодило тільки українській визвольній справі. Оце то змагання за владу, яке мало місце і то не останнє у попередніх визвольних змаганнях і було одною з поважних причин невдачі, поразки.

Досить нагадати окремі епізоди боротьби 1919-20 рр.

Українська армія, оточена з усіх боків ворогами: Денікін з півдня, большевики з півночі, а ... з заходу, відступає від ворогів.

В цей трагічний момент напруженої боротьби - в Парижі 19.XII.1919 р. утворюється "Національний комітет". Утворили його Мокланов і Сазонов, щоб цим хитрим маневром розбити соборницько-самостійницькі домагання українських представників на мировій конференції. Москалі обіцяють підтримувати комітет морально, а головню матеріально. Не справа, а гроші забили памороки людям. "Свою віроісповідання бачить Український Національний Комітет у повнім воскресенні України в етнографічних межах, з'єднаній у федеративній формі з могутчою Росією".

Дбав про комітет і Петрушенич, хоч очолював його Панейко. А взаємини між галицькою армією та армією Денікіна. Ото ж ідей федерації не позбавлені були і "батьки" з західних земель.

Що труднішою ставала ситуація, то більше люди, які стояли біля керма втрачали елементарну совість. Інтриги, боротьба за владу часто переходили в національну зраду. Тоді, як Головний Отаман докладає всіх зусиль, щоб переформує вати, підйиливши українську армію розпочати новий наступ, в тиждю без відома уряду в м. Кам'янці твориться Національна Рада /м. Кам'янець Подільський/.

Вся робота її була скерована проти уряду. Замість допомогти урядові, Рада складає плян повалення отамана і уряду УНР. Резолюція цієї Ради від 11.II.1919 р. найяскравіше характеризує той стан, що витворився між Урядом УНР і Радою. Ось вона :

"Українська Національна Рада, в склад якої входять представники слідуєчих українських партій: С-р, С-ф, С-соц хліборобів, -демократів, трудовиків і нар. республіканців та українських наддністрянських партій, трудовиків /нац.дем./

радикалів і с.д. врешті представники українських наддністринських культурно-національно-економічних, наукових і професійних організацій та самоврядувань, які зібрались зараз в Камінці на Поділлі, розглянувши на своєму засіданні дня 8.2. 1920 р. дотеперішню діяльність Директорії і її правитель-ство, розслідували причини сучасної державної катастрофи УНР і спроби рятуння Української Державности від повного розвалу і загибун виявляє:

1. За найважливішу причину сучасного катастрофічного положення української державности вважає дотеперішню політику і тактику Директорії та її правительства, що не могли паралізувати шкідливої діяльності Директорії і особистої політики окремих її членів, а також громадських сил, які своєю тактикою, руйнували праву правительства, сприяючи розвиткові реакції на Україні.
2. Директорію в особі Голови її від хвилі катастрофи 16. XI. 1919 р. і фактичного удалення з її складу двох її членів та від'їзду їх за кордон до моменту скликання народнього представництва вважає тільки за тимчасовий орган репрезентації.
3. Супроти того Директорія в особі Голови Директорії не має права видавати якихнебудь основних законів, зокрема про організацію Верховної Влади, ані затягнення тривких зобов'язань іменем УНР супроти чужих держав та покликання тривких тягарів на горожан УНР.
4. З огляду на те, що дальше тривання теперішньої Верховної Влади УНР недопустиме, а Директорія в особі голови Директорії не може утворити і zorganizувати нову верховну владу, вкінці з огляду на пекучу потребу парламентського устрою на Україні Національна Рада висловляє категоричне домагання, аби в найскоршому часі на протязу 3-ох тижнів з дня установаження якої-будь території, але не пізніше 1 травня 1920 р. було скликане народне представництво, яке має вирішити питання про верховну владу УНР і кабінет.
5. Голова Директорії і його правительство мають передати в руки вищезгаданого тимчасового законодавчого тіла в дні його зібрання всі виконувані ними функції".

Головний Отаман, прочитавши цю резолюцію, звернувся до А.Левицького, який і привів цю резолюцію, з такими словами: "Ці люди в нічому не навчилися. Катастрофа ще не прийшла, але при такій роботі нашого відповідального громадянства може прийти". - Для мене особисто є незрозумілим їхня відповідальність, проляку вони скрізь кричать, а за ними й ми говоримо. Знаю я ціну тій відповідальності, це красні слова, а прийде до лиха, то всі розлізуться. На цим і скінчиться їхня відповідальність.

А хто там передає протоколи всіх засідань Ради, навіть таємних полякам? Це надзвичайно цікаво і дивно, що ми нічого не знаємо, а віддід II. штабу генерального на другий же день посідає копії протоколів, розмови Корчинського, Ст. Барана і Голубовича /членів Ради/.

Ви ідете до Кам'янца і говорите там різні справи, а на другий же день контррозвідка польська про все знає - звідки ж?

Не вмієте навіть за собою дивитись, хтось зраджує кажете? Але хто? /Літопис Укр.Рев./ о.Доценко т.2, книга 5, ст. 180.

Байдуже, хто шпійняв за Національною Радою, але знаменним і характерним в діяльності наших "батьків" є те, що члени президії, що збиралися перебрати владу від тодішнього Українського Уряду, не вміли берегти своїх таємниць від польської контррозвідки. А люди з довгими язиками нездатні та й небезпечні у державно-творчій роботі та й вихователі з них нілкі.

В критичний момент визвольних змагань замість монолітного національного фронту бачимо боротьбу себелюбів за владу. Люди, що тепер збираються перевиховувати на еміграції неслухняних дітей, прикриваючись інтересами батьківщини та піклуванням нещасливою долею свого народу, насправді вели боротьбу ради власної амбіції, з-за партійних розрахунків та особистих вигод.

Робилось це іменем народу, а той нарід про це нічого не знав.

І це робиться тоді, як краді сини українського народу вели відважні бої з ворогом.

Не краще стояла справа за кордоном і з нашою пресою.

Замість того, щоб ноборювати напади російської преси на наш визвольний рух, наша українська преса обливала пом'язами цілий український рух найсвятіші змагання українського народу. І цю шкідливу роботу вело наше старше громадянство. Досить згадати "Український Прапор", "Нову Добу", "Вєля" та ін.

Отже наша соціалістична інтелігенція /"батьки"/, яку історія висунула керувати визвольною боротьбою, дійшла до повного розпорощення національних сил та розбіжності думок і акцій. Вона /інтелігенція/ не була підготовлена очолити провід своєї держави. Держава їй була накинена історичними подіями. Вихована на чужому ґрунті, вона не доцінювала власних сил українського народу і на словах ор'єнтуючись на український нарід, в практиці боротьби приймала безліч ор'єнтацій.

Через брак перспективи на національній волі втратила вона популярність серед свого народу і опинилася за межами рідної землі.

х х х

Та наше трагічне вчора мало чого навчило наших "батьків". Порвавши з українською дійсністю, ставши осторонь від боротьби українського народу і убравшись в гори непогрішних політичних мудроців, ці люди захворіли на своєрідну маїню перевихователів. Беручись до цієї роботи, вони забули про особистий приклад у вихованні.

Виховувати і перевиховувати треба, але не взагалі а з певною метою. Єдиною ж метою всіх українців є здобуття своєї держави і виховання потрібне, щоб загартувати волю до боротьби, щоб навчитись здобувати й перемогти ворога в боротьбі з ним. Коли з такого погляду підійти до нашої дійсності, то хто його зна, хто кого має виховувати. Боротьба українського народу за свою державу вимагає від усіх політичних партій, від усіх українців напруження всіх національних сил на всіх відтинках нашої визвольної політики. В попередніх наших змаганнях саме через те, що ми були не підготовані до державного життя, через брак окреслених цілей

ми втратили слушну історичну нагоду і не закріпили української держави. Мусимо тепер, в далеко складніших і менше сприятливих історичних обставинах здобувати і здобути ту державу. Для цього маємо діяти не "в міру сил і спроможностей", на кожний по своєму і від себе, а діяти єдиним фронтом всі разом в одному напрямку, разом з усім українським народом, що бореться за своє місце на землі.

Та ж так думають наші "батьки".

Досить поглянути на нашу пресу на чужині, яка є вливом прагнень українських політичних груп і середовищ. Цікаво, що діяльність тої політичної групи, яку збираються переважовувати своїм змістом намагається тримати українські маси на чужині з кращою дійсністю, кличе до єдності, до єдиного українського визвольного фронту, показує перед світом ту диктатуру, що загрожує українству як нації. Не бачимо у виданнях "Непокірної молоді" ні взаємопоборювання ні інсинуацій, ні критики для критики. Немає в них /виданнях/ ні слава проти інших політичних середовищ чи груп, а всл та непокірніа молодь намагається як уміє служити одній цілі - визвольній українській справі, боротьбі українського народу за свою незалежність.

Зовсім інший тон і напрямок взяла українська т.зв. преса демократична, преса наших "батьків".

Світова преса чимало уваги приділила українській збройно-політичній боротьбі, боротьбі українсько-революційно-визвольних сил з німецькими загарбниками, а преса, яку очолюють "батьки" наші єдина зайняла вороже становище до кращої боротьби наші, до боротьби проти німецької займанщини. Що правда вона в цьому не самітня, бо так само і преса Радянського Союзу з осканенілою ненавистю так на Україні як і за кордоном намагається поборювати українську збройно-політичну боротьбу.

В свій час німецька пропаганда, саме тоді, як збройні загони УПА таки добре дошкулили німецьким загарбникам, доводила, що дії УПА - то є большевицькі акції. Комуністична пропаганда також до хрипоті кричить сьогодні, що український революційно визвольний рух, то є рух фашистівський.

Українська "демократична преса" на чужині натиками говорить те ж саме:

"Відомо, що большевики, як і інші диктаторські режими, нерас самі стараються підступом викликати заворушення в ними окупованих країнах, щоб потім в зародку задушити спротив активної частини населення і мати оправдання для дальших кривавих репресій над народними масами".

/Союз укр. соціалістів до Укр. Народу/

Те, про що не домовкали, натиками говорить демократія Союзу українських соціалістів виразно і недвоячно говорить в брошурі "Ліс у правдивому освітленні" /видання пропагандивної літератури ч. 3. ОУН /:

"Одначе з земель надходять відомості про те, що большевики пробують діями українських партизан шахувати польський уряд, творячи перед ним загрозу -, в разі його неслухняности відібрати від Польщі спливаючі кров'ю терени. Для того, щоб підтримати кипіння на Лемківщині, Холмщині, советське військово командувачия таємно підкидає партизанам зброю.

Трудно повірити, щоб так писали про українську збройно-політичну боротьбу українці незалежно від того, чи ви знають вони керівні сили цієї боротьби, чи ні. Так можуть писати тільки ті, які вільно чи не вільно стали на послугах большевицької розвідки.

Цікавим є те, що люди, які тепер так розпинаються проти видуманого ними українського тоталізму, диктатури і терору ні одним словом не заікнулись проти цього тоталізму за часів німецького вандалізму на Україні, а приписують його, тоталізм, диктатуру, тим, хто перший розпочав збройно-політичну боротьбу проти німецького тоталізму і переводить її неослабно проти большевицького. Це способи, властиві тільки для східної демократії, советської.

Мало написати, перебуваючи за тридев'ятьземель від рідної землі, що "Між 1939-45 рр. Союз Українських Соціалістів, не вважаючи на труднощі і криваві репресії з боку обох тотальних диктатур - советсько-большевицької та німецько-нацистичної, не припиняв своєї діяльності. Члени Союзу Українських Соціалістів під советською та німецькою окупацією і закордоном словом і ділом боролися за ті ідеї, за які віддавна бореться цивілізоване людство: за свободу нації, за демократію, за людність і суспільну справедливість" /"Вільне Слово", ч.1./

Треба ділом довести, а не декларацією, написаною на 7-му році діяльності неіснуючого союзу. А от діла цього й не було, та навіть і декларації не було, бо не було і Союзу, хоч як не розпинається декларація про мучеників Союзу в таборах. Про діяльність того союзу українці ні під німецькою, ні під большевицькою окупацією не чули, бо ні словом ні ділом Союз не проявив своєї діяльності.

Говорити поневоленому народові про свою боротьбу за вселюдські ідеали - більш ніж недоречно. Адже ж і большевики свою імперіалістичну колоніальну політику в поневолених країнах прикривають вселюдськими ідеалами, але від цього не легше українцям. Проповідувати в теперішніх політичних обставинах, коли большевики, прикриваючись гаслами світової соціальної гармонії, ліквідують цілі національні республіки, говорити про суспільну справедливість, світову демократію, про ідеали цивілізованого людства це значить - відривати українські маси від їхніх насущних, першочергових, а б сказав, біологічно-життєвих завдань, від боротьби за свою державу, це значить демобілізувати український визвольний фронт боротьби, це значить конкретність боротьби підмінити абстракцією.

Борючись за свою національну і соціальну волю, яка може бути тільки в своїй державі, український народ тим самим бореться і за вселюдські ідеали, бо поборює насильство і тиранію одвічного ворога цих ідеалів. Висуваючи на перше місце в своїй декларації не національно-визвольну боротьбу за державу, а за ідеї, хоч і прогресивні, за "які віддавна бореться все цивілізоване людство", українські соціалісти повторюють свої помилки попередніх визвольних змагань. Наповне соціалісти забули, що це цивілізоване людство було глухе до нашого поневолення, а почасти навіть допомагало заво-

овати від нас здобуту волю. Говорити так - та ще в деклярації - це значить стверджувати, що історія мало чого навчила українських соціалістів.

Союз українських соціалістів конкретну, реальну, викликану життєвою konieczністю боротьбу за Українську Соборну Державу підмунює боротьбою за самозрозумілі принципи політичної демократії, громадської моралі "Союз українських соціалістів поставив собі головне завдання - боротися за принципи політичної демократії та громадської моралі, обороняючи їх проти всякого рода партійних диктатур - большевицької та фашистівської".

Як бачимо, немає тут мови про українську державу, що єдина може забезпечити українському народові і демократію і громадську мораль. Політична демократія і мораль - це все добре, а як їх забезпечити нашому народові в поневільній дійсності. Що від цього здобуває український поневолений нарід? Нічого! Про яку громадську мораль можна говорити тепер, коли ворог не грейде ніякими засобами, а, користуючись брутальною силою, загрожує ліквідацією українського народу як нації. Уявляю собі, що панові соціалісти свою декларацію оголошують на зборах українських колхозників, чи на зборах виснажених стханівською працею і голодних українських робітників, хвалячись своєю боротьбою за принципи світової демократії та громадської моралі. Наївно це виглядало б. Українські маси хочуть позбутися большевицької сваволі, а єдиний шлях до цього - здобути свою державу, стати господарем, а не московським наймитом, на своїй землі.

Такі завдання можуть ставити тільки люди, що не бачили і не знають, які є відносини на Україні під большевицькою окупацією.

Поставивши перед собою головне завдання "боротися за принципи політичної демократії та громадської моралі", українські соціалісти між іншим говорять і про українську державу, але то вже д ля г о д и т ь с я. Розповівши про свою героїчну боротьбу від 35 року і про жертви, що полягли в боротьбі, декларація згадує і про українську державу. "Союз українських соціалістів вважає, що завдання кожного соціаліста і демократа полягає в тому, щоб забезпечити своєму народові нормальний всебічний розвиток фізичний, господарський, культурний, політичний і моральний.

Досягнути цього український нарід може в повній мірі тільки у власній незалежній державі. Тому союз українських соціалістів, як і раніше, обстоює право українського народу на повне національне самовизначення у формі самостійної незалежної держави на всіх землях, заселених українським народом". Як бачимо українські соціалісти, поставивши понад усе боротьбу за "принципи політичної демократії та громадянської моралі", не забули і про українську державу, але не боротьбу за неї ставлять вони своїм завданням, а лише "обстоювання права на самовизначення".

Наївно! Та ж цього права ніколи большевики та й інші імперіялісти не заперечували і не заперечують. Більше того, сталінська конституція записала це право "вплоть до от деления", але від права до дійсності далеко. Український нарід чверть століття має то право, яке збираються обстою-

вати українські соціалісти. Але право на самовизначення - це ще не держава, а тільки право - пусто-порожня фраза. Наші соціалісти забули, що більшовики 1917 р. також не заперечували права на самовизначення, а українську державу покорили. Обстоювати право на державу це одно, а здобути ту державу, навіть без права, - то інше. - А головне сьогодні те, як її здобути. А про тактику реалізації, бодай цього права, не кажучи вже про здобуття держави, панови соціалісти чогось промовчують. За те поспішають і занеблагиво вихваляють організацію об'єднаних націй. Покладають надії, що справжні ідеї, що їх покладено в основу цієї організації, "як наприклад, право вільного самовизначення народів, демократія, забезпечення прав людини і громадянина можуть дати повні підстави для мирного розвитку, культурного та господарського поступу народів до справедливого соціального ладу й до людяности".

І ніби отимившись, українські соціалісти згадали, що в цю ідеальну установу входить і представник советської імперії, в якій панує необмежена диктатура. Все було б гарно, коли б не було представника советської диктатури. Отже треба ліквідувати саму советську диктатуру.

Але як? Відповідь проста.

"Щоб осягнути цього, потрібний не тільки одноставний натиск на боротьбу народів, пригноблених більшовицьким режимом, але й моральний натиск цілої світової демократії, єдиний безкомпромісовий фронт демократичного людства супроти джерела всіх реакційних диктатур - більшовицької деспотії - подібно, як це робиться тепер супроти еспанської диктатури генерала Франка".

Хоч панови соціалісти і пишуть, "що для ведення розумної, успішної політики" "треба насамперед мати знання, уміння і чисту громадську мораль", але щось не видно того політичного знання в українських соціалістів.

Бо як можна забути про те, що після першої світової війни також була створена аналогічна установа, в неї дореці довгий час не входив СРСР, але ця установа нічим не допомогла в здобутті волі українцям, та й не тільки українцям. Не змогли й численні меморандуми, які теж часто надсилалися до тої установи. Волі українському народові не дасть і ця, нова демократична установа, тим паче, коли в ній бере участь п. Громиков.

Нічого не допомогла ця установа іранському народові.

Дивно, що українські соціалісти, приписуючи собі політичну мудрість, не розуміють всім відомої речі, що режим Франка атакується з боку Кремля, та недобачають в ньому реальної сили, яка в момент світоглядного зудару є найнебезпечніша для більшовицького режиму. Як і в минулих змаганнях над нашими "батьками" тяжить примат вселюдських доброт, здобутків цивілізації, а не національні ідеали українського народу. Відірваність від рідного ґрунту, незнання підбільшовицької дійсности і приводить наших соціалістів до того, що вони звольну боротьбу підмінюють політичною фразеологією, осліплені якою панови договорюються до тверджень, що походять з арсеналу ворога української волі. Ні, панови, залицившись перед світовою демократією волі українському народові не здобудемо, а цю волю тільки виборють українські народні маси.

Представники американської демократії Ліпман ніби спеціально до нас промовляє, говорячи: "Світ помагає тільки тим, хто сам собі допомагає. Нарід, що не б'ється за свою власну незалежність і єдність, не може бути обдарований цими атрибутами нації від когось іншого".

х х х

Кумедно і шкідливо удавати з себе "стариків", які давно пережили всі етапи боротьби, все знають, ні в що не вірять, крім у самих себе. А наші "батьки" з своїм уявним світоглядом, прикриваючись фразами про свою політичну мудрість, в таких, якщо й тепер у зовсім інших політичних обставинах, проповідують і то не зовсім чесно і морально ті постулати, через які ми втратили свою державу, і пробують заперечувати політичну концепцію, що постала в історичній боротьбі українського народу за його державну незалежність.

Хто справді чесний повірить, що один чоловік, який би одарований він не був міг створити без відповідних історичних передумов, без реального ґрунту цілий світогляд, та ще такий, який мобілізує цілий нарід до боротьби за його одвічні природні права?

Панови з "демократичним світоглядом" своєю писаниною роблять шкоду визвольній українській справі, коли в такт з більшовиками утотожують українську визвольну боротьбу з чимсь тоталізмом. Така політична мудрість не є мудра, а просто шкідлива. Адже і більшовики протягом всього часу окупації України не припиняли боротьби з українським націоналізмом. В ньому в першу чергу вбачали вони ту силу, яка не дає їм покорити український нарід, асимілювати його в інтернаціональному казані. Український націоналізм, що вийшов непосередньо з українського ґрунту, з потреб української дійсності з глибин самого життя - понад усе ставить здобуття Української Держави, бо тільки в ній може бути забезпечений розвиток творчих сил нації.

Реалізаторами його завдань стали в першу чергу ті, що зі зброєю в руках, своїми грудьми захищали Українську Державу. Ті, що відчули і зрозуміли найбільше нашу трагедію перших визвольних змагань, і зрозуміли її /трагедію/ причини.

Безкомпромісовість і незалежність від сторонніх сил української визвольної політики він вважає за одну із передумов здобути українську державу.

Єдиною реальною силою для досягнення цієї цілі є українські народні маси. Стаючи на безкомпромісовості і незалежності від сторонніх сил у визвольній політиці, спираючись на революційні сили українського народу, він нині в умовах жакливого більшовицької диктатури, як і вчора, в умовах фашистівської диктатури, виступив як реальна політична сила, що спирається на народні маси, на боротьбу проти ворогів української волі та людської цивілізації і прогресу.

І тепер на українських землях єдиною реальною політичною силою в боротьбі проти більшовицької сваволі є революційно самостійницька боротьба українського націоналізму:

Не випадково, очевидно, один із визначних діячів більшовизму в своїй промові в березні 1945 р. сказав: "Ми знаємо, якого нищівного удару завдали нам українські націоналісти 1941 р. Нас тоді притувала божевільна колоніальна політика Гітлера. Знаючи це, ми не сміємо допустити, щоб у майбутньому витворилось те саме, а через це мусимо в корені знищити український націоналізм". Ми розуміємо, що ворог змушений так воювати з націоналізмом, бо в ньому він бачить єдину загрозу і небезпеку.

З а г а д к о в и м е , коли українські соціалісти повторюють те ж саме, лише іншими словами. "Якщо політична група, про яку тут іде мова /мова іде про рев. сам. ОУН / розуміє сучасний момент і ті внутрішні та міжнародні обставини, що створилися після банкрутства всяких теорій "сильної волі" і "сильного хотіння", то вони мусять з своїми дотеперішніми способами праці в інтересі української визвольної справи зникнути з поверхні українського політичного життя /"Вільне Слово" ч.1./

До такого договорилися українські соціалісти. Проповідуючи всякі свободи, стоячи на засадах демократичного світогляду, домагаючися, щоб у політичному житті лишилися вони самі, бо тільки вони, мовляв, розуміють сучасний момент і внутрішні та міжнародні обставини.

А яке це розуміння, де про нього сказано бодай в записку еміграції, бо на рідних землях ніхто і не сподівався, щоб наші соціалісти, які ніколи не грішили політичною відвагою, а завжди пристосовувалися, могли хоч потихенько негласно протидіяти більшовизмові чи німецькому фашизмові? Ворог в краю майже цими словами звертається до українських мас, щоб паралізувати революційно-самостійницькі впливи. Та українські маси давно вже перестали вірити ворогові, а ведуть з ним героїчну боротьбу. Засліплені своєю "політичною мудрістю" наші політики не хочуть та й не можуть бачити тих істотних змін, що сталися в українському народі за останні десятиліття. Український народ уже давно дозрів до здійснення своїх національно-державних завдань, а військові події сконденсували національно-потенціальні сили і перетворили їх в кінетичну збройно-політичну енергію боротьби за славу державу під гаслом "Свобода народам і людині". Намі соціалісти не хочуть бачити цього колосального зрушення в українському народі за останні десятиліття, а особливо під впливом війни, і тому їм здається /бо вони так хочуть/ що революційно-самостійницький рух ОУН є витвором одної людини і то від когось запозичений, перейнятий у когось. Якби нанове трохи були уважніші до української історії, то вони б побачили і зрозуміли, що революційно-самостійницький світогляд українського націоналізму походить з героїчного минулого, що дух поезії Шевченка і Лесі Українки формував його, а гартувався він в історичній боротьбі за волю, в боях під Крутами і Базаром, кров'ю лицарів української волі окроплений він.

Леся Українка, оспівуючи сміливих відважних героїв, немилосердно картає слабодуху інертну інтелігенцію, говорячи про неї:

"Невже ті голоси несміливі, слабкі,
Квиління немовлят - належать справді вам?"

Поетка кличе не гнутись перед долею, не випрокувати собі ласки в чужинців, а кличе до боротьби:

... "Скажім і докажім, що ми бійці самі!"

Історія - то мудра вчителька життя, хто її слухає, і вона навчає нас, що волі ні один нарід не здобуває ви - прощуванням, поклонами, бо

Хто гнувсь найнижче

Того топтали люди й коні.

Волю і наш нарід тільки виборе, хоч панам з союзу соціалістів і невдовподобі методи революційної боротьби за волю. Ми їх розуміємо, що це не легко і ... страшно, але нічого не вдіємо; немає іншої дороги.

Теперішня революційно-визвольна боротьба українського народу не виникла несподівано за задумом одної людини чи групи людей, як дехто думає. Вона /боротьба/ є продовженням попередніх визвольних змагань нації за свої природні права. Теперішні форми цієї боротьби продиктовані невдачами і помилками попередніх визвольних змагань, а стратегія і тактика боротьби зумовлена теж історичною дійсністю, як і тактикою ворогів. Русійною і вирішальною силою в цій боротьбі є українські народні маси; незалежна самостійницька політика, а не ор'єнтація на сторонні сили, як це було в перших визвольних змаганнях, є запорукою і гарантією того, що скорше чи пізніше, а таки прийде перемога, бо вона /політика/ спирається на всю націю. В тому й сила революційного націоналізму.

Такі положення теперішньої боротьби є незрозумілими і навіть чужими деяким нашим політичним групам, які намагаються революційно-визвольну боротьбу українського народу з виразно-самостійницькою незалежною від сторонніх сил концепцією узалежнити від чужих чинників, від зовнішніх сил. Не зовсім етично поступають старші українські політики, коли в своїх виданнях основні принципові розходження у національно-визвольній політиці пробують приховати речами неістотними, дріб'язковими і, не посилаючись на джерела, документи, приписують революційно-самостійницькому рухові не природні і невластиві йому речі, як, наприклад, диктатура, тоталізм тощо.

Вони самі того не помічають, як такими своїми "писаннями", вільно чи не вільно, роблять неабияку прислугу політикам Кремля. Чимало теперішніх видань на чужині, скерованих проти революційно-самостійницької боротьби, залюбки передрукують у Москві чи Києві. Хто чесний, може серйозно говорити і приписувати тоталізм тим, які одні з перших виступили зі зброєю проти німецького тоталізму і тепер ведуть збройно-політичну боротьбу проти большевицького тоталізму. Чомусь ні в одному з видань українських соціалістів не говориться про тоталізм большевицький, ні слова не сказано і про німецький вандалізм у свій час, а всі українські соціалісти воють з фікцією, яку сами вигадали. Підозріле й те, що ні одно з цих видань не зайняло виразних позицій до большевицької провокаційної роботи серед українців на чужині,

так само жодним словом не обмовились і проти "єдинонедельнических групп", які оформляються і діють під боком у наших соціалістів. Нас не дивує залицяння до світової демократії, бо це властиве було завжди таким нашим політикам гнутись перед сильними світу цього. Мало ми прислужимося вселюдській справедливості і перемозі демократії над тоталізмом і диктатурою, яка це й сьогодні загрожує цивілізації, поневолюючи і винищуючи цілі народи, якщо будемо воювати самими фразами про справедливість та високу громадську мораль. Ці речі давно зрозумілі і не нові.

Головне й актуальне в сучасній визвольній політиці, як наблизити кінець отого царства сатани на Сході і цим прискорити втілення в життя і практику демократичних принципів. Кон'юнктуризм в українській визвольній політиці, на який хронічно хворіють наші "батьки", завжди був і тепер є шкідливий для української визвольної справи, бо він дезорієнтує народні маси, відриває їх від боротьби за національну волю, прищеплюючи їм рабську психологію.

Єдиною природною, чистою, завжди етичною є політична орієнтація на свій нарід, на його сили і його національні інтереси. Тільки така орієнтація дає програму діяльності і провідну перспективу будучини. Бо така орієнтація пов'язує політику партії, групи чи окремого діяча з життям і інтересами свого народу, через неї утворюються в діяльності і боротьбі зв'язок з вічністю, бо нація вічна.

Ор'єнтуватись на свою націю, черпати від неї сили своєї діяльності можуть тільки ті, хто поважає її, вірить у неї. Справжніми демократами є ті, що завжди з своїм народом, їхня робота ніколи не розходиться з народними інтересами, ті, хто силу своєї діяльності черпає з безмежних народних джерел - вони і є національною частиною народу.

Наші соціалісти ніяк не можуть позбутися впливів російської соціалістичної школи, з якої на ґрунті німецької філософії постала і комуністична доктрина. Англійська соціалістична школа є глибоко національна, це істотно відрізняє її від німецько-російської.

Українського тоталізму немає чого поборювати, бо його не могло й бути в поневоленого народу. Всі національні сили маємо скерувати на боротьбу з большевицьким тоталізмом, бо він нищить наш нарід, а своєю агресією загрожує світовій цивілізації і демократії. А для цієї боротьби мало зазвяти в декларації, що "союз українських соціалістів ставить як своє особливе завдання створення правдивої політичної освіти в українському народі, особливо серед молоді".

Закохані в себе, стоячи на завадах своєї непомилковості "батьки української політики" не хочуть бачити, доки хтось з чужинців їм не покаже і того, що на шлях революційно-визвольної боротьби з большевизмом стали й інші поневолені народи Советського Союзу. З конференції поневолених народів, яка відбулася року 1943 на рідних землях з ініціативи тих таки революційно-самостійницьких сил ОУН, нині виріс Антибольшевицький Блок Поневолених Народів /АБН/. Отож українська національно-революційна боротьба не є ізольована, як думає "Вільне Слово", а поневолені народи, зрозумівши konieczність боротьби, об'єдналися в АБН. Фронт визвольної боротьби тепер вже є ширший і він потребує творчої співпраці

всіх українських політичних сил, що визнають першочерго - вість боротьби за незалежну Українську Державу.

В цій боротьбі всі національно-творчі сили можуть і мусять знайти місце і застосування своїх сил, коли не хочуть, щоб історія обійшла їх.

к х х

Історична доконечність, жа доба волі, життя змусила українські народні маси стати до боротьби проти німецької деспотії та не припинити її проти большевицької тиранії. В цій боротьбі були і тепер є свої хиби, але зрозуміння цілей, виразність політично-національної визвольної концепції, безкомпромісовість боротьби - це лише може привести і приведе до перемоги.

Головно в боротьбі вірно поставити і сформулювати завдання, а досвід - річ наживна, приходить в самій боротьбі.

Не випадково, що більшість поневолених большевизмом народів стали на шлях збройно-політичної боротьби.

Та в інших народів старше покоління не ставало в ролі непогрішмих прокурорів, а разом з революційними силами народу продовжувало і продовжує ту боротьбу. У нас сталося інакше. Наші політики "батьки" обрали собі премудрий шлях пискарів, стали осторонь від неї і не тільки не підтримують її, а, навпаки, поборюють її у своїх виданнях. Дійшли до того, що в статті "Політична фантазія і дійсність" /"Вільне Слово", вид. Союзу Укр. Соц./ заперечують всяку боротьбу в краю. Автор Свирид Самарець дивується сам, і наполегливо намагається переконати українців зокордоном, що існування УГВР є неможливе в умовах большевицького режиму. "Ми вже не кажемо про те, що взагалі є сумнівним, щоб такий великий центр в числі 25 чоловік міг справді діяти за сучасних умов під большевицьким режимом".

Переконувати панів з Союзу Українських Соціалістів немає потреби. Можна порадити уважно читати пресу Советської України, запитати про УГВР тих, що ведуть боротьбу проти українських революційно-самостійницьких сил, а ще найкраще довідатись в краю.

Та суть не в цьому, а в тому, що українські соціалісти заперечують всяку можливість будь-якої боротьби проти большевизму, а для більшої переконливості своїх доказів не гребують наклепами з українського смітника. В тій же статті наводяться інші докази всемогутності Советського Союзу:

"1. Коли большевицька диктатура устояла навіть перед такою силою, якою була гітлерівська Німеччина, то як можуть повалити її повстанські розпоршені відділи /Хто й де сказав, що ці відділи розпоршені?/.

2. Советські мільйонові армії не зв'язані зовнішніми фронтами і маючи тисячі танків та літаків можуть легко задупити всяке хоч би найбільше повстання озброєних мас.

3. Ізольована Українська Національна революція проти большевизму без участі інших народів Советського Союзу, зокрема без участі російського народу і Червоної Армії була засуджена на неуспіх".

Виходить, що марно й думати про якусь там боротьбу

проти більшевизму, бо всякі спроби приречені на неуспіх. Висновок сам собою напрашується: прийняти більшевизм як неминучість і покійно нести ярмо неволі, спостерігаючи на чужині, як ворог винищує нарід і ждати, що якоесь то буде.

Панове соціялісти забули, що немає вічного режиму. Всякий деспотизм, абсолютизм /а більшевизм є найреакційніший лад, який досі бачив світ/, неминуче породжує через внутрішні протиріччя заперечення самого себе, в самій деспотії визривають такі глибокі протиріччя які штовхають уярмлені народи на боротьбу проти нього. Теперішня революційно-визвольна боротьба поневолевених більшевизмом народів, в першу чергу українська збройно-політична боротьба, зумовлена не доцільністю існування більшевизму як системи, що гальмує творчий розвиток народів, поневолевених нею. Сам факт, що в такій, доведеній до віртуозности, деспотії, якою є Советський Союз, існує багаторічна боротьба, свідчить не про силу, а про безсилля цієї імперії. Панове соціялісти не бачили, що більшевицька диктатура перед війною була так розхитана внутрішніми протиріччями, що не була жодною моральною силою і міццю, хоч мілітарні сили й обчислювались мільйоновими арміями, озброєними модерною технікою.

Війна з Фінляндією, як і перший рік війни з німцями продемонстрували всю ідейну трюхлявість цієї системи. І тільки Жезглузда національна політика німців, які продовжували політику більшевиків на завойованих землях, скріпила Советський Союз.

Більшевицька система якщо й уціліла на якийсь час у цій війні, то лише завдяки гітлеризмові. Сталіна, як і його режим, урятував Гітлер. Українські соціялісти вирішального значення надають мілітарним силам, зводючи на нівець значення революційних сил поневолевених народів, Тоді як останні, зокрема українська революційно-визвольна боротьба, відіграли не другорядну роль в поразці німецьких збройних сил. Самі німці визнали, що їхня поразка сталася не під Сталінградом, а далеко раніше, на Україні, на Балканах. І поразку цю спричинив не хто інший, як революційно-визвольна боротьба поневолевених народів. Говорити тепер про ізолюваність української боротьби це значить не бачити того, що діється навколо.

Забули соціялісти і те, що танки, авіація та інші атрибути мілітаризму, вироблені тими ж поневолевеними народами, в часи революційних зривів обертаються проти гнобителів.

х х х

Засліплені своєю політичною непомилливістю старші політики, в першу чергу соціялістичний блок, не хочуть бачити і того, що після війни фронт поневолевених народів розширився, бо у висліді війни нові народи втратили свою незалежність і стали підкорені більшевизмом /Польща, Угорщина, Румунія, Югославія та ін./.

Більшевизм, виллвши себе виразно, як імперіалістична потуга, своєю політикою сприяв об'єднанню і зміцненню фронту поневолевених народів. Історичним завершенням цього і є створення АЕН з ініціативи Української Головної Визвольної Ради. Правда, творці соціялістичного блоку на еміграції,

в який увійшли представники соціалістичних партій, що складаються з двох-трьох осіб, не вірять у можливість існування, а тим більше роботи УГВР, не хочуть бачити й УПА.

Ото ж національно-визвольна боротьба українського народу не політична фантазія, як думають і пишуть панове соціалісти, а політична дійсність і дійсність, яка вийшла за межі "ізолюваної національної революції", бо вже об'єднала навколо себе більшість поневолених народів ССРСР. Навіть, представники російської демократії співпрацюють в АБН. Наші старші політики через свою надмірну політичну мудрість завжди не помічали свого українського, а вірили більше чужим стороннім силам. Така йже їх вдача. Про таких і Шевченко нагадував, коли говорив, що заходились з чийогось наказу пізнавати свою історію та - заговорили так, що й вчитель не второпав, не то що прості люди.

А ті то прості люди, українські народні маси, і стали на шлях активної збройно-політичної боротьби з ворогом української волі і вже 4 роки зброї не склали і не заламались від воєнного, як думають соціалісти, большевизму. Революційно-політична боротьба українського народу - то не фантазія, як думають наші "батьки", а політична реальність, про неї говорить світ і світ демократії, а українські соціалісти і досі бояться її. А бояться тому, що не вірять у власні сили українського народу, бо за своїм політичним футлярем нічого, крім себе, не бачать і не хочуть бачити.

Кілька слів про політичну фантазію, якої так бояться і проти якої так воюють наші "реальні політики". Коли б люди були позбавлені мрії і не могли забігати хоч вряди - годи вперед, щоб в уві своїй будувати соціальний лад, систему, яка тільки зарисовується навколо, то трудно собі уявити, яка причина змушувала б людей двигатись вперед, проробляти і доводити до кінця величезні роботи в галузі мистецтва, науки чи політики. Розходження між мрією і дійсністю не приносять ніякої шкоди, коли ті, що мріють, серйозно вірять у свої мрії, а головне - уважно спостерігають життя і всім еством віддаються ідеї.

Коли мрія непосередньо стикається з життям, ним перевіряється, коректується, тоді вона стає реальною дійсністю, і все буде гаразд.

Таких мрій, відваги у нас, українців, у нашій визвольній боротьбі ще не досить, а їх треба більше.

А в тому, що їх не досить, винуваті "старше покоління" наших політиків, які, вихваляючись своєю реальністю, тверезістю, проповідуючи лише легалізм, що в визвольній політиці є опортунізмом і назадництвом. А час не жде. Ситуація в краю є така; що ніхто не говорить про всемогутність большевизму, а, навпаки, говорить, що большевизм, збанкрутувавши ідейно в цілому світі, не може дати і не дасть ради в самій країні.

Мало користи, а тільки шкоду роблять українські політики, проповідуючи недоцільність боротьби проти ворога, бо він, мовляв, має мільйонів армії і модерне озброєння. Не треба забувати, що ті армії складаються з поневолених народів, а озброєння також є ділом рук поневолених і в моменти революційних піднесень зброя в руках поневолених стає

реальним фактором здобуття волі.

Мало ми прислужимося нашій національно-визвольній ідеї і демократії одним твердженням, "що царство сатани не вічне" і "що не за сімома горами і сімома ріками, а таки десь близько час, що ті ідеали, за які пострадали мільйони наших братів і сестер та страждають ще й тепер, стануть наочною дійсністю".

Кажуть: "віра без діла мертва". А цього діла, яке наближувало б кінець тому царству сатани, а з ним і кінець страждань, і не видно від тверезих і мудрих політиків, а замість нього є в "писаннях" поборювання самих себе, прикриваючись вихованням і перевихованням.

Не в пору це і користи від того ніякої, а шкоди багато.

Виховання нам усім потрібне, але не декламації про діла "давно минутих днів" царства польського чи російського, а таке виховання, за яким:

" покаже батько своєму сину
на срібне марево в даліні
і скаже: "Он землі твого народу.
Борись і добивайся батьківщини,
бо прийдеться загинути в вигнанні
чужою-чужиницею в неславі ".

/ Лезя Українка /

- " - " - " - " - " - " - " -

Д. Шарай

СТАЛІН ПОСЛЕДОВНО РОЗВИВАЄ НАЦІОНАЛЬНЕ ПИТАННЯ

"Підчас великої Вітчизняної війни, коли народи ССРСР героїчно боронили честь і незалежність Батьківщини..., багато чеченців і кримські татари ... вели збройну боротьбу проти загонів червоної армії, а також створювали диверсійні банди для боротьби з советською владою в запллі, при чому **основна маса населення Чечено-Інгушської і Кримської Республік не виявила проди і цим зрадникам** батьківщини.

У зв'язку з цим, чеченців і кримських татар переселено до інших районів ССРСР.

І. Затвердити скасування Чечено-Інгушської Республіки і перетворення Кримської Республіки на Кримську область..."

/Витяг з "Закону про скасування Чечено-Інг. і Кримської Республік", "Ізвестія", 28 червня 1946 р./

Так звані большевицькі марксисты безугавно твердять, що К.Маркс перший подав дороговкази наукового, соціалістичного розв'язання національної проблеми в цілому, а далі розвинув і поглибив це питання, почавши застосовувати на практиці, вождь російських марксистів большевик Ленін. Те саме розписує і проголошує раз-у-раз уся система автоматизованої пропаганди сучасної червоно-фашистівської імперіалістичної Москви про продовжувача Марксового - Енгельсового - Ленінового вчення про Сталіна. До того ж цей уже марксист ніби то не тільки далі розвинув, поширив і поглибив національне питання, а видав найкапітальніший вклад у марксистську науку в галузі національного питання. Та не тільки написав, а й на практиці здійснив марксистські засади в багатонаціональній державі щось уже понад двадцять років - послідовно й безкомпромісово. Він же, головню, в національному питанні є той марксист, що теорію застосував у практиці, тобто перетворив у цій ділянці марксизм у дію, бо Ленін мав відносно мало часу, до того ж майже виключно діяв лише в час війни. Маркс - взагалі не мав практики.

Як Ленін розв'язував національне питання, з'ясовано в іншому місці. Коротко ж його теорія й практика зводилась, звідки б він не заїздав і яких би практичних кроків не робив, - до єдиної неділимой.

Від 1922 року, відколи Сталін став юридичним диктатором /фактичним - по смерті Леніна 1924 р./ неподільно панує в національному питанні рука Сталіна, того кухаря, що може готувати лише гострі страви / за визначенням Леніна/.

Якщо Ленін не міг примиритися з тим, що його доповнюють чи розвивають /Сталін, наприклад в національному питанні/, то вже Сталін не стерплював жодного підпомагача чи конкурента. Лише те вважав за марксизм, що виходило з-під його пера, що могла витворити його високовчена голова з характеристичним чолом геніяльної людини... А що йому: нече "теорія" як шашлик шкварить. Всі, хто попробували на поміч йому стати, щоб по-марксієвському національне питання розвивати, - так чи так скінчили трагічно / Скрипник та ін./.

Спинимось на відомих і показовіших фактах з практики сталінової в національному питанні.

1924 року так звані самостійні національні республіки /Російська, Українська, Білоруська і Закавказька/ "добровільно" об'єдналися в ССРР. Жодного сліду не лишилося, навіть уивно-юридичного, від відносної незалежності до того часу окремих республік.

А фанфари відгреміли тріумфальний успіх лєнінської і сталінської національної політики. І дійсно: то був успіх, але для Москви, а не для прилучених республік. Москва справляла весілля.

Дальшим логічним кроком була розгорнена в неросійських республіках /почалася на Україні ще в 1923 році/, так звана українізація, білорусизація і т.д. Це був вексель, ви-нагорода, видана за прилучення національних республік до Москви.

Цією ж українізацією, білорусизацією, грузинізацією тощо Московська імперіалістична верхівка /цього разу вже червона кліка/ вбиває двох зайців:

1/ Купує добровільне приєднання за абстрактну монету, причому дає право на те, що мало б бути самозрозумілою річчю - не з ласки даною /в революції ж, що винесла тодішній уряд на поверхню і Леніна на трон, брали однакову з російським народом участь усі національності - українці, білоруси і т.д./. Тому то українці, що розуміли, що й до чого, казали: нашим салом та по намій шкурі. Це був зайць перший.

2/ Використовує її /українізацію і т.д./ як провокативний засіб, щоб вплинути весь національно-свідомий і політично-активний елемент, а потім під різним /ухвало вауістичними претекстами зничити його. І це згадували приєднані народи. Дуже добре розумів це дядько Тарас з п'єси М.Жуліша "Миша Мазайло". Та ж за пару років уже й почали московські більшовики, підступно використовуючи місцеве національне сміття, накривати шапкою компактні групи, національні згустки. На Україні це були: шумськісти /1926 рік/, СВУ /1930 рік/, Скрипниківщина, Хвильовизм і голод на Україні /1932-33 рр./, "буржуазний націоналізм, що змикається з інтервенцією" /слова Ностішева/, вороги народу /1937 - 38 рр./. Отже пастка була винайдена геніально. Це був другий зайць. А всі ці "прогресивні" заходи овсячувано ортодоксальним марксо-лєнінським вченням, обгрунтовано "мудрими" теоріями найортодоксальнішого марксиста - стоепітетового Сталіна. Марксо-лєнінське вчення, хоч яке воно не є догматичне, виявляється в руках цього мудреця дуже гнучким знаряддям. Там, де Марксова чи Ленінова формула безпосередньо або відповідно витлумачена пасує до актуальних потреб, до даного політичного курсу, її, цю формулу, так і проголошують без змін або змодернізовано. Там, де не можна знайти відповідного пророцтва творців марксизму, їх, ті потрібні формули, яких бракує, єдиний чудотворець сучасної епохи геніально родить і проголошує в політичному звіті на з'їзді або конференції ВКП/б/, на активі, на передвиборчих зборах тощо. Те латання, оті латки й клини до Марксових і Ленінових полотен, і зветься сталінським вкладом до скарбниці марксизму-лєнінізму сталінськими скрижаллами в науці наук.

Тут кажуть, що Сталін розвиває в нових обставинах далі вчення Маркса, Енгельса і Леніна. А тому, що класиків марксизму прийнято вважати за абсолютно непогрішливих, непридатні догми їх стараються виправдати тим, що вони стосувалися часу минулого, до якого були цілком відповідні, а теперішні надточування до них товариша Сталіна якраз і є діалектичним продовженням їх. І т.д., і т.д.

Ось чому й видається "непросвіченим", не-марксистам чи не сталінцям, що більшовики непослідовні, не йдуть визначеним від Маркса чи Леніна шляхом, роблять викривлення тощо. А біда тих не-марксистів у тому й полягає, що вони не розуміють суті марксизму, особливо в більшовицько-сталінській інтерпретації його, не розуміють, що "марксизм не догма, а руководство к действию" /Сталін/. А Сталін /лише Сталін! / все розуміє: бере марксизм і крутить ним, як сам хоче, на долужує браки попередників /класиків марксизму/, щоб такою теорією просвітлювати шлях для практики.

Син шевця з Горі виявився достойним наслідувачем батька. Лише на жаль, в "єдино-науковій" системі законів про людське суспільство.

Та мабуть же й "наука" про закони розвитку людського суспільства, зокрема той вклад у неї, оті латки, що сик так по-шевському наварює сучасний марксист-генералісимус, має стільки спільного з наукою як швець із Горі з фельдмаршальським чином.

Маючи на оці головне національне питання, лише найстишше зазначимо тут децю про так званий марксизм взагалі.

Марксові належить Марксове. Його науковою заслугою є викриття економічних суперечностей капіталістичного суспільства. Але вся його так звана філософія з прогнозами і політика виявилася цілковитою фантазією, романтикою, маренням - безвідповідальним і абсурдним. Це в наш час уже не потребує доказів. Бо всі спроби застосувати його соціальне вчення або зазнали поразки в живому житті, або спричинили трагедії і катастрофи /СССР/. Експерименти забрали колосальні і страшні жертви, а нічого позитивного не дали.

Ленінові належить Ленінове. Цей марксист епохи імперіалізму і пролетарських революцій також дав аналіз розвитку капіталізму в Росії, по-своєму створив теорію революції /зумів обдурити і використати селян для революції / і, що є найголовніше в ленінізмі, поклав основи модерної тактики російського імперіалізму, змодернізувавши також і для того струнхлявілу російську державну машину, тобто замінивши її на модернішу, побудовану на "науковій" основі абсолютичну, моно-партійну державу - як засіб і точка опору для того ж таки імперіалізму. Щодо цього він повторив не раз, що свого часу зробив Наполеон I.

А ленінізм, таким чином, є "марксизм" для російського імперіалізму /мета/, що діє з допомогою так званих пролетарських революцій /засіб, шлях/. Правною основою і штабом цього воістину геніального імперіалістичного задуму став Комінтерн, що його створив той же Ленін / в 1919 р. / Отже ж Ленін був лише російський імперіаліст, а т.зв. марксизм-ленінізм - опіум для н а р о д і в .

Так само, як бригадний генерал корсиканець Наполеон

Бонапарт, зрозумівши неминучий розвал Франції через бездарність Бурбонів, запалився ідеєю твердої влади, щоб урятувати від остаточного занепаду і ганьби французьку імперію, так і симбірський дворянин Ульянов мав ту ж спонуку і поставив собі таку саму мету: будь-що-будь здобути владу, усунувши здегенеровану аристократичну верхівку і навіть /пізніше/ демократичних базисів і невдах і врятувати від розпаду єдину неділимий. І не тільки не допустити до розпаду, а й створити передумови до розширення меж своєї імперії - таке поставив собі завдання Комінтерн.

А вся демагогія, напр., - право народів на самовизначення, земля селянам, фабрики й заводи робітникам і т.д. і цілий марксизм із лєнінізмом взагалі - машкара, облуда, каламучення води, щоб ловити рибку, засіб баламутити і паралізувати національні відцентрові сили - і в своїй імперії і поза нею.

Усіх своїх соратників, що були в романтичному захопленні від марксових байок про ідеальний лад на землі, про земний рай при комунізмі, Ленін вважав, як і тепер Сталін вважає, за безнадійних і наївних ідеалістів. Той Ленін їх використовував, але Сталін до кінця використав і ... випровадив на той світ з допомогою ЧК, ГПУ, НКВД.

Троцький теж був романтиком, наївним ідеалістом, тому і мусів скоритися реалізові Сталіна. Тому й відійшов. Переміг реалізм. А реалізм - то імперіалізм, перевтілений, перефарбований і переозброєний. Основною і рушійною силою його і надалі є той же "великий російський народ", що вже, кінець-кінцем, і зовсім не приховується.

Інші народи /не росіяни/ впрягає "батько" до імперіальної машини в загарбницьких війнах як гарматне м'ясо, тримаючи їх лише "вперемешку" /мішма/, бо того вимагає реалізм.

Має тепер, в час останньої війни і по війні, привчають у буденній практиці українців і білорусів, що вони "всерівно русские". Хоч учення Маркса - Енгельса - Леніна й далі є прапором - як не для внутрішнього вжитку, так для баламучення світу.

х х х

То ж повертаємося до того, як Сталін лає, поре і клики вставляє та доточує, тобто розвиває далі Маркса і Леніна в національному питанні. Не теоретично як Маркс, не проектуєчи на близьке чи далеке прийдешнє, не догматизуючи, а в діалектичному поєднанні теорії й практики.

При чому, рішуче треба ствердити, що ніякої непослідовності в теорії і практиці Сталіна немає: є мета, є лінія, є тактика, а засоби добираються за принципом: "Цель оправдывает средства".

Смішним, наївним і жалюгідним є той /марксист і немарксист/, хто шукає в Сталінових діяннях і писаннях т.зв. перекручень марксизму-ленінізму, непослідовності, термідоріянства чи зради комунізму. Хто цього шукає в нього, той довить лисичий хвіст, а тому лиса ніколи не впіймає.

Закидів про викривлення марксизму, про непослідовність Сталін не боявся й не боїться, керуючись принципом: чия сила,

того й правда.

Сталін реаліст, як і Ленін. Він продовжує реалію і по-слідовно діло Леніна. Що це діло надто реалічне й нестерпно та тяжко на комусь відбивається, - це його так турбує і бентежить, як і всякого найлітнішого хижака, що тримає в своїх пазурах жертву, також не думаючи, що тій жертві дуже приємно бути в тих "обіймах". В ділах Сталінових скорше треба дошукуватись закономірності дикої природи, а не якоїсь абстрактної логіки чи піднесеної теоретичної послідовності.

Так розуміючи Сталінів марксизм, легко зрозуміти його національну політику, як би він її хитро-мудро не одягав у шати, для багатьох ще принадного, марксизму і якими б вихилсами він не заїжджав.

Сталінська національна політика /національне питання/ - це імперіалістична політика. Для більшої переконливості будемо далі говорити мовою фактів, дещо здемаскованих.

Про Шумськізм, СВУ, Скрипниківщину, голод 1933 року, "ворогів" народу вже згадувано вище. То були факти так би мовити, внутрішньої політики, перша фаза й комплекс заходів ленінсько-сталінської національної політики. Ідемо далі.

Форма чи структура імперії, що складається з т.зв. союзних республік, лиш тоді стала зрозумілою, як Сталін взяв під опіку і приєднав Західну Україну /1939 рік/, Бумовину і Аккерманщину /1940 рік/ до УРСР, а Басарабію до Молдавської Автономної ССР, Выборг до Карельської автономної, зробивши Карело-Фінську ССР /союзну/ доб згодом вліпiti в неї решту Фінляндії /1940 р./, коли окупував Литву, Латвію і Естонію, а вони потім "попросилися", щоб їх прийняти до "содружества народів" - ССРР - як союзні республіки. Дуже зрозумілим є тепер, для чого існує окрема Азербайджанська союзна республіка, для чого на привілейованому становищі тримає він Монгольську т.зв. неродню республіку /на весні цього року прем'єр цієї республіки маршал Чойбалсан зі своєю свитою був уже для чогось на день і не два в Москві/. Кому не зрозуміло, що ця республіка є мостом до цілого Китаю! Китай - твердий горіх, ще твердіший, ніж Карело-Фінська республіка, тому так обережно й терпеливо до нього Сталін підкрадається: робить в Монгольській республіці все, щоб звідти поширити про себе добру славу в цілому Китаї /будуючи, розуміється, випадові бази/. Про те вже годі й говорити, що саме Сталін нацьковував Японію на Китай, уклавши з нею /Японію/ через ГОСУКЕ Мануоку таємний договір і проти Америки. Що в 1945 р. Сталін напав на "дружественную" Японію - дива ніякого. Адже ж Гітлер напав теж на "дружественней" ССРР. Сталінові треба було якою завгодно ціною знести Китай і повернути будь-якими засобами симпатію трудящих і голодних китайських мас до батьківщини трудящих усього світу - до ССРР.

Маючи на меті "расположить в себе" всю Скандинавію, Сталін напричуд опритно кокетує з Фінляндією. Навіть Манергайма не цінає досі!

В 1940 році, відповідаючи на закиди закордонної преси про панславистичні наміри Москви, Молотов різко і з роздратованістю підкреслив, що Советському урядові є абсолютно чужа ворожа тенденція панславизму, даючи цим зрозуміти, що комуністична партія ортодоксально дотримується лише інтернаціоналізму. А в 1941 році в Москві створюється т.зв.

Веселого "слов'яцького" Комітет, який існує і дотепер, бо він є добрим знаряддям лизати братів слов'ян. Нічого непослідовного і тут немає.

Якщо Гітлер мав Розенберга для східних територій, то Сталін знайшов хитріший спосіб. Він пустив своїх питомців: Тіта, Дімітрова, Берута, Готвальда, Піка, "Грєза і т.д. А щоб улегшити опанування нових православних народів - призначає патріарха, фальшує "святійший синод" і по черзі /не всіх зразу! / приймає в лоно руської православної церкви, під покровительство патріарха московського, один по одному народи окупованих держав - слов'янські й неслов'янські /Болгари, Серби, Румуни/. Вільше того, Сталін послав свого православного єпископа до Канади. Що це - платонізм? Ні, Сталін не такий!

Може Сталін не послідовний? /релігія ж - опіум для народу .../. Теж ні. Навпаки, він дуже навіть послідовний, бо знає, що робить. А марксистська "наука" в СРСР скоро ці трюки з православною церквою освітитиме як можливість і доконечність. /А це ж те, що вклав Сталін у матеріалістичну діалектику, розвиваючи її після Маркса і Леніна далі/. З погляду доцільності, нічого тут суперечливого немає.

Далі. Так званий ^{небезпечний} дислокаційний пленум ЦК КП/б/У 1933 р. ухвалив, що головною на данному етапі є місцевий /тобто український/ націоналізм поряд з другою, меншою небезпечкою - великодержавним націоналізмом /тобто російським/. Це був сигнал на "ізбищення младенцев", як підсумок українізації, того підступного маневру. Скрипник, Хвильовий і сотні відомих імен, а десятки тисяч безіменних як комуністів, так і не-комуністів українців, уже впали ще на весні цього року /1933/. Розпочалася хвиля боротьби проти націоналістичного шкідництва на Україні, що її /хвилю/ вдмухнув Постишев, а рупором її став українець Андрій Хвиля.

Аж як досить уже вплив себе Гітлер, проголошують марксиста /Сталін/ патріотизм, батьківщину /1935 рік/, замовляють поетам вірші про батьківщину /"Моя батьківщина" Ме Рильського/, учора ще повторюючи за Марксом, що пролетаріат не має своєї батьківщини. А вже в час війни 1941 року - доходить Сталін до "отечественной війни", ніде не кажучи, що він зрікається марксизму. Взявши /зановівши/ виразний курс русифікації на Україні від 1933 року, він дає українцям вишивану сорочку, надаючи їй навіть на івано-вознесенського парня в яптях - Постишева, фактичного генерал-губернатора України.

І що ж - ніякої непослідовності, а проста єдність протилежностей: розвиток культури національної формою і соціалістичною змістом. А українці за межами УРСР нехай дивляться і любуються вишиваною сорочкою /та й не лише поза межами УРСР/.

А що зникають з арени Скрипник, Хвильовий, Любченко, Зеров, Річницький і безліч інших українців, то це ті "буржуазні" націоналісти, що змикалися з інтервенцією або зачупались в тенетах тих же націоналістів /про Панаса Любченка так сказали/.

Оголошуючи реакційною й ворожою советському урядові концепцією панславизму, доводячи несполучність із сталінською

національною політичною вектору тенденцією об'єднання всіх українців, білорусів та молдаван / до 1939 - 40 рр./, в 1940 р. більшовики-сталінці одверто заявили: "Линіюся ще одне "осинное гнездо" - Закарпатська Україна; звільнити цей останній кусень України - а тоді будемо скочити вже за Україну". Бо вся Україна буде мати зміст соціалістичний / читай російський/, хоч і буде в цивільній боротьбі. Отже, кожен найменший кусень України несе соціалістичною заправленою сорочкою - "осинное гнездо". Сам чому генер Сталін не може примиритися з тим, щоб Лемки лишалися поза межами т.зв. Української Союзної Республіки, ані скіфчики не тривожились і умисне замовчуючи такі українські етнографічні простори як Полісся з Берестям і Стародубцем, Буковина, Вероніжчина, на сході аж з Борисоглібськом, Калачем і Таганрогом включно, цілі українські масиви Сибіру аж до Дамекого Окоду /Зелений Клин/ суто-українську суцільну і прилежну до України Кубанщину, Крим і т.д. Бо він веде послідовно національну політику. Знає, що робить!

Поряд з Комінтерном, як одна з його ланок, діє в Сталіна і т.зв. Всеслов'янський Комітет, з допомогою якого він лигає і гнуздає слов'янські народи. Такою ж ланкою Комінтерну є і "святейший синод" з патріархом на чолі, з допомогою якого він робить те саме, запускаючи свої шупальці дуже далеко й поза слов'янський світ /близький і середній схід в Азії і в Африці, а навіть і до Канади/. Діє сміливо й зухвало за принципом: "На мой век дураков хватит".

Підчас останньої війни, коли в німецькому заціалі розвинувся рух опору проти німецького вандалізму, рух, що розвинувся, особливо на Україні, в боротьбу за національно-державну незалежність, Сталін, пірний марксистській засаді про визнання національно-визвольної боротьби /війни/, посилав насамперед у партизанські райони своїх Калашникових і Колпаків: помагає, скажім, українцям вибороти свободу і незалежність. Він не шкодує найпровокативніших закликів до УПА, закликає діяти спільним фронтом проти німців, за що обіцяє золоті гори. Підфарбовував своїх молнаковців під українських партизан, дезорієнтував українську людність, усе робив, аби тільки не дати українському суто-національному повстанському рухові розвинутись і популяризуватись незалежно від покровительства Москви. Подавав звідомлення про операції партизан на Україні проти німецької окупації, але... як відважних патріотів "соціалістического отечества", оминаючи, замовчуючи те, як українські партизани дупали тих відважних патріотів, Сталінську імперіалістичну агентуру.

Советський партизан на Словаччині Васька Кузнецов ^{казар} у Брезні 1944 р. /казарма в школі/, що на Волині советські партизани мали в десертю більші втрати від загонів Клима Савури, ніж від німців. Навіть з п'ятих очей прохочився і таке сказав: "Якби німці не валили так рішуче "граміть" українських партизан з 1943 на 1944 рік /на Волині/, то нам би там було від Савура хана".

Отже була в Сталіна прима й виразна лінія - повстанський рух українців і білорусів /протинімецький / визнавав, але по своїйому, як може визнавати послідовний імперіаліст:

Лише доповненням до такого "визнання" національно-ви -

звольного самостійницького руху треба вважати майже одверту співпрацю НКВД з гестапом на теренах німецької окупації кол. советських просторів. Німці пидчили національно-свідомий, державно-творчий елемент на Україні з перших днів їх приходу на Україну, за списками ... від НКВД, що лишилися. Це називалося обороною советських громадян на тимчасово окупованій ворогом території.

Війна ще не скінчилася, а тих же українських партизан Сталін окресує ім'ям: німецько-українські фашисти. А потай під нароку пиле через Хрущова до тих "фашистів" відозву за відозвою, благая дати йому умови, на яких ті можуть з ним порозумітись. Одне слово: дайте тільки в руки взяти.

Щоб довести свою ніби прихильність до жадань українського народу, Сталін урядово розпорядився виселити з України польське населення. А щоб догодити полякам, робить те саме в Польщі - виселює українців на схід від нового польсько-українського кордону... На Україні свідчував пореселенням з "Польщі" українцям, погрожуючи полякам, а в Польщі те саме ідеєнізує перед поляками.

А ось як Сталін розв'язує національне питання на даному свіді. Одним помахом пера ліквідує дві автономні республіки: Кримську і Чечено-Інгушську. Населення цих країв татар, українців - в Криму, а чеченців та ін. - в Чечено-Інгушеті; примусово виселено, а куди - не сказано. Але відомо, куди їм простелився шлях. Мотив чи підстава - співпраця з німцями-окупантами. І ніхто Сталіна не питає, чи це узгоджується з марксизмом, чи ні. А робить це після того, як "опит многонаціонального государства блестяще удался" /Сталін - в 1936, а також на передвиборчих зборах сталінської виборчої округи 1946 р./

Як Кримська, так і Чечено-Інгушська республіки не межують ні з багатим на нафту іранським Азербайджаном, ні з Фінляндією, ні з Китаєм, отже - не потрібні. Денін вклав у національне питання "Самоспределение вплоть до отделения". Сталін його розвинув і практично реалізує: дав можливість самовизначитись, а тепер демократично відокремлює ... від рідної землі.

Інакше підходить найкращий друг українського народу до України. Як відомо, до України вже нема чого прилучати /"визволити"/: підгорнув уже всі її галузки, прилучивши до ССРСР. Отже - проковтнув. А тепер - як перетравити її ... До того ж вона вже втратила фактичну підставу існувати як союзна республіка, бо не межує вже з країною чужою /Румунію, Чехо-Словаччину і Польщу чи ж можна вже вважати за чужі держави !/ Вона вже не може, як би захотіла, вийти зі складу ССРСР /за визначенням Сталіна - доповідь на 8 надзвичайному з'їзді рсд про проект нової конституції - союзною республікою може бути республіка, що має понад мільйон населення, межує з чужою державою, розвинена економічно й культурно тощо/. То ж лишився, цілком логічно, процес перетравлення України, що її він уже проковтнув. Ось як пускає він уже "пенсин".

По всій Україні, день-у-день урочисто ухваляють /одноголосно/ колхозники прийняти до свого колхозу десятками

демобілізованих з червоної армії росіян. А ті росіяни мають родини, отже перевозить потім і свої родини до українських сіл. І це відбувається інтенсивно.

Але й цього мало. Нещодавно опубліковано урядово, що над кожною українською областю взяли шефство російські області, щоб допомогти у відбудові зруйнованого війною господарства України. Наприклад, над Полтавською - Горківська, над Чернігівською - Камінінська, над Київською - Куйбишевська. Над деякими - аж по дві-три взяли шефство і т. д.

А щоб те шефство було більш реальне і ефективно, то до українських областей спрявдажують тисячі самих шефів... з родинами. Майже так, як було за Коха в "Райккомісаріаті Україна".

Спеціально заселення українських міст неукраїнським населенням - уже виконане понад п'ять років. У Львові, наприклад, ці переселенці навіть на вулицях можуть. А хто не знає, що совети вміють у містах набивати морквану, мов ось - лодцями бочку! Але й при таких "вигодах" неспроможні розмістити новоприбулих з-поза України людей. А хіба Львів стає новим виняток? Звичайно, ні. Отже цікаво, який відсоток становлять тепер українці, якщо в 1941 році населення Львова мало такий національний склад: дані з перших днів української влади по проголошенні самостійності 30 червня: українців - 60 000, жидів - 117 000, поляків 90 000. Це було внаслідок польської національної політики. Тепер, напевно, тих 60 000 українців немає: раз що німці багато винищили і вивезли та розігнали, а друге - більшовики, повернувшись, нічим не поступають перед німцями супроти українців.

Цікаво також, скільки лишилися українців тепер у Києві, якщо в роки 1940-41 було їх 25 - 30 % / жидів 55 - 60 %, росіян до 20 % /. Відомо, що Україна, внаслідок останньої війни втратила понад 10 000 000 своєї людності. Відомо, що майже нікто не повернувся на Україну з Німеччини: всіх вивезено "вглубь Росії". Відомо, що десятки і сотні тисяч інженерів, техніків і робітників "добровільно" і з "радістю" виїхали працювати до Москви, на Урал, Кузняцький басейн і т. д. - як тільки більшовики повернулися на Україну.

Хто чув, щоб хтось із них повернувся звідти? А це ще тільки початок, це тільки цвіт, а ягоди ще будуть.

Ось як Сталін розв'язує національне питання, не оглядаючись ні на Маркса, ні на Леніна. Втер носа всім царям і Джінгіс-хагам. За це він і є генераліссимус Советського Союзу, тобто великої неділимой Росії. А вся бутяфорія /українська формою/, нові міністерства України - оборони і закордонних справ - все те в середині країни для дурнів, а в світі - "для отвода глаз", "очковтирательства", щоб забивати баки невірним Комам поза Україною і поза ССРСР.

І це є послідовна імперіалістична політика, на яку не спроможні вже були царі російські. Це також є ніша тиме, як реалізація "вплоть до отделения" після "самоопределення". Практично приступив уже Сталін український нарід масово відокремлювати від України.

Можуть все ж таки знайтись недоумки, які скажуть, що так чи сяк, а таки створив Сталін т.зв. Соборну Україну. Попробуємо не заперечувати цього, але запитаємо: а що о -

значав те, цюв'їн свідомо не влучив до України згадані вище етнотериторіальні простори: Полісся, Курщину, Вороніжщину, Борисоглібськ, Калач, Таганрог, Кубань, Крим? Що означає те, що року 1937 він заборонив українську мову в цих районах і на всіх українських масивах на Волзі, Уралі, в Сибіру, Далекому Сході тощо, заклавши школи, газети, вилучивши українську літературу і т.д.?

А ось що це означає. Це означає, що на черзі стоїть і УССР. Бо ж як інакше можна розуміти такі сигнали, як його /Сталінова/ промова на випуску академіків черв. армії 24.У. 1945 року, /див. статтю "Великі питання нашої доби", де наведено текст цієї промови-тосту/. Це був такий сигнал. А ми вже добре знаємо що такі сигнали означають.

Ось наслідки того сигналу: "Широта исторического кругозора Бахана позволила ему в дни войны наряду с образами героев современности ввести в свой стих и героев прошлого. Им была написана поэма "Даниил Галицкий". В 1235 году на Волвни Даниил разгромил под Дрогоичином войско немецких рыцарей-меченосцев. Бахан Сумел, говори об этом подвиге русских воинов /підкр. наше - Ред./, найти образ, кровно связанный с современностью. Так же, как и в наши дни, воодушевляет в поэме русские женщины в /підкр. наше - Ред./ своих близких". /Правда", 21.II. 1946 р., "Поэзия М.Бахана"/. І Данило Галицький "русский воин" і українські колгоспниці, про яких Бахан пише, - "русские женщины". Можна б було ще багато навести таких прикладів, та жкода паперу й часу, бо такими штучками нереснидантсько абсолютно вся преса і всі промови платних і заликанних ораторів в усьому СССР.

Отже кай буде ясно, що кампанія розукраїнізації почалася, вона йтиме так, як і суцільна колективізація, тобто більшовицькими темпами. Це вже не те, що було до 1936 року, коли Раковський казав, не погоджувчись з українізацією України: "Зачем это все ..." Його тоді не послухали: українізували Україну. А тепер проти суцільної русифікації ніхто вже не скаже: "Навіщо це здалося?" Ні, ніхто не скаже цього; все буде одностайно і одноголосно.

Знаючи і добре розуміючи Сталінову діалектику, залізну логіку його прикладної філософії, можна точно передбачити що має прийти далі, який черговий етап, власне - останній, заключний. Трудно й помилитись. А має бути /як встигне ще Сталін, а як йому допоможуть у тому Америка й Англія своєю нерішучою політикою/ от що :

Усі новоприйняті колгоспники з Росії, усе те "сміщення народів" у містах українських "стихийно" вилучать ініціативу і її підтримають усі трудящі УССР та попросят світлий уряд і батька народів скасувати ненависну петлюрівську мову в пресі, замінити українські школи російськими, стерти кордон між Україною і Росією і саме слово У к р а ї н а вилучити з лексики як буржуазно-націоналістичний пережиток. Ну а батько, звичайно, як добрий батько - благословить і підпише заупокійний указ про Україну. Це, кажуть, як устигнешь, а також як допоможуть ... /дотепер - помагають фактично/.

Чи можна закинути Сталінові непослідовність у націо-
нальному питанні? На жаль, не можна. А якщо хто відважиться
закинути Сталінові відступництво чи зраду марксизму, то
він має готову вже, марксову ще, "теорію": нація є істо-
рична категорія, що постала наприкінці феудалізму і на по-
чатку капіталізму. Отже: раз в СРСР немає ні феудалізму, ні
капіталізму, а добудовується вже комуністичне суспільство,
то й нації - як історична категорія - мають зникнути. Ая! Я!
Якщо не до того йшло, то навіщо б тоді Сталін розробляв
"теорію" про можливість побудови комунізму в одній країні!

Сталін потребує лише трохи часу, а потім, відкинувши
демагогію про демократію, наплювавши на об'єднання слов'ян,
забувши про "Святейший синод", - скомандує: "Крой, Ванька,
Бога нет!". При потребі може довести це законами в діалек-
тики, наприклад, переходом кількості в якість, заперечен-
ням заперечення тощо.

Але - якщо ...

Гітлер теж був герой і ... послідовний, але підкузь -
мила його Україна, Балкани тощо і він остаточно посковзнув-
ся в Сталінграді і таки скінчив у Берліні, як пес під плот-
том.

Послідовний модерний московський імперіалізм, що послу-
говується опіумом-марксизмом виключно в імперіалістичних ці-
лях, має таку ж саму, як і Гітлер, перспективу.

Проблема часу і то недовгого, і штука-вождь світового
пролетаріату і баламута народів знайде собі місце на сміт-
нику історії.

Якої ж послідовності треба шукати в сталінському марк-
сизмі і практиці? Лише не той, якої шукали і не знаходили
Троцький, Бухарін, Риков, Чубар, Скрипник і інші..

Чи не ясно, що й сам марксизм-ленінізм-сталінізм зро-
ду-віку не мав і не має ніякої послідовності!

Тому: немає послідовного марксизму, а є послідовний ім-
періалізм, що сьогодні спритно пускає дим в очі марксизмом,
диктатурою пролетаріату, а завтра з таким же успіхом послу-
говуватиметься демократією, а післязавтра ще чимось: аби
пустити дим в очі, аби спантеличити і впригати в свого імпе-
ріалістичного вожа. Немає Сталіна марксиста, а є Сталін ре-
аліст-імперіаліст - модерний імперіаліст московський.

+ + + + +

героїка

ПЕРЕДРУК З ПРОПАГАНДИСТА Ч. 3.

/Орган крайового осередку пропаганди ОУН/

ПЕРЕХІД ЧЕРВОНОЇ АРМІЇ І БЛОКАДА

Не змінив стану і перехід через наші терени мільйо нових мас Червоної Армії з заходу на схід, який розпочався в м. липні і тривав повних два місяці. Большевики намагались знищити при тій нагоді наш рух. Та це їм не вдалось. Війська ЧА займали майже всі місцевості й дороги та часто кватирували делкий час. Одначе це не причинилось ані до знищення наших відділів, ані до заломання самостійницького наставлення населення, а навпаки, це більше його скріпило. Бо повертаючись зі заходу, маси червоноармійців мали в своєму складі дуже великий процент невдоволених, а навіть революційно настроєних бійців, які приймали радо наші листівки і кличі, одверто симпатизували нашій боротьбі і тим підтримували на душі населення. Большевики знали дуже добре справжнє наставлення червоноармійських мас, як це ми переконались з різних документів штабів ЧА, які попали в наші руки і тому не важились кинути Червоної Армії до спеціальної акції проти нас. Їм було вже забагато того, що ці мільйонові армії ні про що більше не говорили, маршируючи через цілу Чехію і Польщу, як тільки про нас, про "бандерівців", розказуючи чуда-дива про подвиги й силу наших повстанців. Подекуди пробували большевики використати політруків кватируючих відділів ЧА до принагідної агітації за виїзд. Вони намовляли селян всіма силами виїздити разом з ними й страшили/ що після цього, як вони відідутъ, поляки вимордують всіх українців, які тут лижуться, як уже й зробили недалеко за Сяном. Однак це не відносило бажаново успіху, тим більше, що рядові бійці шептали в приступі ширости повіреним селянам всю правду про відносини в Советському Союзі. Тому селяни не виїздили, а агитаторам не раз прямо відповідали, що "аби тільки ви лишили нас в спокою, то з поляками ми вже собі дамо раду".

Одночасно з Червоною Армією - переважно наприкінці її перемаршу - появились кінні відділи т.зв. "козаків". Бійці ЧА заздалегідь остерігали населення перед ними. Це були окремі квд-військо комсомольські заградительні і розвідчотерористичні війська. Вони блокували протягом кількох тижнів майже всі села, їздили днями і ночами всіма дорогами і стежками, робили засідки і розшуки за нашими відділами, ревізії в селах, несподівані наскоки й погоні. Не зважаючи на доволі довгий час тієї блокади, не вдіяли однак майже нічого. В кільканадцяти випадках дійшло до малих сутичок в

часі несподіваної зустрічі наших повстанців з роз'їздами тих "козаків". Однак у всіх сутичках наші повстанці вийшли переможно й зліквідували противника без власних втрат. Найчастіше відбувалось це взагалі без сліду так, що в большевицьких командах думали про дезерцію, бо це теж було не рідке явище, навіть у тих вибраних "козацьких частинах". В кількох випадках, де дійшло до сутичок і не вдалося зліквідувати противника без сліду, большевики застосували відплатні карні акції - спалення кількох чи кількадесяти господарств, арештування жителів найближчого села або обстріл лісу з мінометів, гармат і панцирних поїздів. Наші відділи не входили в більші сутички бо це не було досільне тоді, коли довкруги переважувалась мільйонна армія і це було заборонене з принципових поглядів, тому що до бійців ЧА ми підходимо в першу чергу з нашою програмою, ідеєю і кличами, а не виступаємо зі зброєю, як бойовий противник.

Б о л ь ш е в и ц ь к і з в і р с т в а .

Російсько-большевицькі загарбники є абсолютно безсильні супроти наших ідейних правд. Всі їх підступи, фалш, облуда відбилися і відбиваються об наш ідейний панцир і нашу зброю. Ворог бачить, що йому не скувати душі народу і його пориву до боротьби за вільне незалежне життя, тому пиниться з люті і застосовує найжахливіші звірства до українського народу. В с. К. /Буковина/ група енкаведистів в силі 80 осіб заатакувала 5-ох членів ОУН, які по героїськи відбивали наступ опричників. Підчас бою три члени ОУН були забиті, а два /Василь і Сергієнко - обидва наддніпринці/ були тяжко ранені й потрапили в руки ворога. Цілий день їх тортурували, але вони не зрадили ані словом організаційних тайн і держалися, як присягло українським революціонерам. Тоді бандит старший лейтенант нквб наказав привести трьох старших громадян зі села Д. і, щоб залюбити населення, в присутності цих людей сталінські бандити відтяли обидвом раненим статеві органи, а опісля викинули їх на гній, де вони серед жахливих мук померли. В с. Б. /Станіславівщина/ сталінські посіпаки вбили 10-літнього хлопця, що пас худобу та ранили одного селянина-каліку. В селі Ч. змордували хвох хлопців, а трупи їхні вкинули до пивниці.

В с. Г. /Дрогобиччина/ енкаведисти/70 осіб/ замордували 13-літню дівчину, яка боялася сталінських бандитів і не хотіла відчинити їм хати.

Сталінські бандити в своїх звірствах, мордах і побоях не помпнають навіть невинних жінок. Вони напали в с. Р. /Старосамбірщина/ на одне господарство і, не заставши нікого дома, крім жінки, почали її катувати та вигукувати, що її син в бандерівцях.

Немало таких випадків на Україні, коли діти українські відважно притиставлялись ворогові. Наприклад, один старшина-енкаведист, ідучи селом п'яний, намагався пограбувати одне господарство. Жінка стала в обороні свого майна. Енкаведист почав ганятись за жінкою. Тоді три малолітні хлопці схопили сталінського бандита і кинули до рова в болото.

В кожному українському селі вже сьогодні начислюється десятками помордованих і помасакрованих людей, а найбільше попадає жінкам і старикам, бо вони не можуть втікати перед

сталінськими людодідами і завжди залишаються вдома. - Таких і подібних фактів можемо навести тисячі. Звірства, що їх чинять сталінські бандити над українським народом, переходять воєні межі. Та український народ не падає на коліна перед окупантом - звіром-людодідом, але веде завзяту і нещадну боротьбу проти нього.

Ч_о_н_ п_р_и_г_о_т_у_в_а_н_н_я_ д_о_ н_о_в_о_ї_ в_ї_й_н_и

До с.П. /Станівлавівщина/ приїхали 15 большевиків. В селі зробили мітинг в справі здачі контингенту. На запити селян, чому не звільняють людей з Червоної Армії, бо ж вже по війні, сталінський слуга відповів: "Тому, що Туреччина щось недоброго задумує, а Англія і Америка кажуть нам виступити з України. А це не може статися, бо ж ми не за те кров проливали, щоб "бандерівцям" віддати Україну".

В с.Д. большевики робили мітинг, на якому, між іншим, доповідач сказав таке: "Війна скінчена, але Советський Союз мусить уважати, бо ворог може зненацька на нас напасти. Майже по всіх селах такою і подібною мовою большевики намагаються приготувати населення до нової війни і виробити переконання, що нова війна буде для большевиків обороною перед напасником.

Л_и_с_т_ у_к_р_а_ї_н_ц_я_ - л_е_м_к_а_ / к_а_ц_а_п_а_ /
який по приході Червоної Армії агітував в селі Л. за виїзд до ССРСР. Сам поїхав перший та потягнув за собою ще 15 кацапських родин того ж села.

Новий Кременчук, 27. IX. 45 р.

Добрий день или добрий вечер, дорогі брате Николаю, Михайле і Антоне. Летить день за днем, летить, як стріла, а тут чоловік ще не проснувся і не виспався.

Дорогі браття! Хотів би я вам описати дещо про моє життя, як також хочу довідатись про ваше здоров'я. Здоров'я вас зичливо. Поводження моє як у світі: вовк у лісі, так у нас, в Україні. Нам дуже весело. Маємо всього багато - і винограду, і кавунів. Приїжджайте тут до нас, заживете добре, як я і наші суміди /ті, які виїхали - прим.Ред./, тільки не забудьте про адресу Кейсероваго Михайла /Мецкого/ і за грушки Міколайкові /Заввага: Кейсерів Михайло - це самогубець, що втопився кілька літ тому в селі С., Міколайкові грушки - цвинтар. В селі люди дражняться "Винесли б ти за Міколайкові грушки" - прим. Ред./.

Тут дуже добре Мошкові з потоків і з Ріні Ган/ це жиди, які колись були багаті та добре їм жилося у його рідному селі - прим. Ред./ . Вони добре живуть, а Митрикова Текля померла, не мала лікарства з діркою. Лікарство заграничне з діркою коштує 100 карб. /згадана дуже любила обранці, яких там не було, вона померла з голоду/. Філь Катя фасує "деньги", має книжку, вона є заводова мати. Тепер дістала 2 000 карб. Павла Бойка якщо хочете бачити, то ідіть до Жидзового Юрка. Там є його фотографія /Павло Бойко це найбільший, найзарозуміліший кавалер в с.Л. Він завжди носився з панська. Зараз автор листа порівнює його вигляд з найгіршим ледарем, який ніколи не брив бороди, ані не мисться.- Найгірша людина, посмівовище села - Жидзів Юрко/. Краєвська має хороші вуса, так як Онуфрей/ згаданій

Краєвській з нужди вирости вуса - мох. /Автор листа порівнює їх з вусами Онуфра, це один з господарів села Л., який має найбільші вуса - прим. Ред./.

Дорогі браття. Напишіть мені, чи хата моя стоїть і чи є хто в ній. Дорогі браття! Мені добре ...

Так само кручу, як і дома. Я є касієром в колхозі. Працюю в конторі. Три рази в тиждень їзду на базар продавати виноград і кавунки. Грошей у мене хватить, тільки жінка і діти, а найгірше Слава і Гося гинуть за домом. Антін є добрим трактористом. Він хоче женитися, але про хату не забуває. Тільки коровами не дождемо.

Ілько Гринів просить Влада Кавського, щоб цей написав йому листа, чи Грици родина жива, бо ніхто не напише до нього. Поздоровіть його циро!

Довідався я, що Іван є дома. Тому скажіть, щоб не сидів у Краєвського до полудня. Як ви сидите у Краєвського, наші хлопці з волами і батогами в руках /заввага: Краєвський мешкає близько церкви. Тут після проповіді в церкві сходяться всі канали, які були на Богослужбі, бо не хочуть слухати її. Автор вказує, що тоді, коли його брати святкують, всі що є в Україні, мусять в неділю чи світо тяжко працювати - прим. Ред./.

Кінчу писати та здоров'я вас циро

ваш брат Олекса

Обл. Дніпропетровська

Криворіг, Новий Кременчук

/ Лист цензурований сов. і поль. цензурою /.

З життя української еміграції / інформативний огляд /

Крім давньої, передвоєнної еміграції, повстала в цій ній дуже численна нова. По розгромі Німеччини нараховувано тільки на території кілька мільйонів українців / вивезених силою робітників, полонених, біженців, в'язнів. По переведенні репатріації, частково добровільної а частково примусової лишилось ще на території Німеччини і Австрії пів мільйона українців, у Франції - 80 000, в Італії - понад 30 000, з того числа в армії Андерса - 20 000, решта в інших іліантських формаціях, в Бельгії 70 000, в Швейцарії - 3 000. Крім того, є ще деяка кількість в інших країнах.

В житті української еміграції є дуже великі труднощі і небезпеки. Німецьке населення ставиться з великою ворожістю до всіх чужинців. Німці кричать, що чужинці їх об'їдають, а вони мусять голодувати, тому звальють на чужинців усе, що тільки можуть, та доносять до аліантських чинників всякі обвинувачення на чужинців. Англіїди й американці кокетують німців і стараються всіляко задоволити, від чого часто терплять чужинці. Це використовують в першу чергу німецькі комуністи і ведуть всюди проти чужинців кампанію, зокрема проти українців. Та найгірніше - це постійне маревування большевикам, або т.зв. примусові "репатріації". Сіті кровожадного червоного парубка-поліца сягають і туди. Вийшло, що на Кримській Конференції большевики забезпечились заздалегідь окремою тайною постановою про примусовий поворот усіх промадан ССРСР на "родіну". Це зв'язує тепер сильно аліантів і створює для української еміграції та емігрантів

інших східньо-європейських народів дуже велику небезпеку. Багато емігрантів на тій основі видано більшовикам примусово. Американські й англійські газети повідомляють, що більшовики допускали при цьому насильства а альянтські представники толерували це, а нерідко й допомагали. Були випадки, що американські воєнки допомагали всаджати українських, литовських, білоруських і інших емігрантів силою до вагонів і авт або стріляли понад голови, під стони, щоб змусити до цього. Американська газета "Лос-Анджелес Екзамінер" з 1.X.45 р. під заголовком: "Зразок насильства" доносить, що в місцевості Кемптен /Баварія/ п'яні більшовицькі воєнки ввірвалися до церкви, в якій правилось Богослуження, і схопили священника о. Василя Боженковського від престолу за бороду, тягнули так через цілу церкву та церковне подвір'я і вкинули його до тигарового воза. Віруючі, зібрані в церкві, почали боронитися. Тоді американська військова поліція оточила церкву, почала стріляти. Були вбиті й ранені. Усіх їх виволікли з церкви і завантажили на советські тигарові авт...

Загал української еміграції підняв рішучу протестацийну акцію. Велике враження на світову опінію зробили численні самовбивства людей, призначених на вивіз до більшовії. Люди кидалися з поїздів в бігу, під колеса авт і вагонів, кидалися з поверхів кам'яниць на брук вулиць, робили довготривалі голодівки. Широко протестацийну акцію розгорнула українська еміграція в Америці. До цієї акції прилучилися також поступові демократи й гуманні організації Америки та Канади. В американському і англійському парламенті були внесені протести, підписані великим числом людей. Акція увінчалася успіхом. Під натиском публичної світової опінії головнокомандувач американської окупаційної зони в Німеччині ген. Айземговер видав в половині жовтня особливий наказ, який здержав примусову репатріацію біженців ССРСР, ухиляючи тим виконання одної з таємних умов Кримської Конференції. Більшовики ведуть далі всіма силами скажену неперемірчиву кампанію за видання ім всіх емігрантів. Однак загал еміграції всіх народів Східньої Європи під проводом української еміграції, веде широку оборонну протестацийну акцію. Ситуація еміграції не легка, однак виглядає на успіх у зв'язку з тим, що на міжнародній арені загострюється щораз більше конфлікт між англо-американським блоком і совітами та в світовій опінії зростають протибільшовицькі настрої.

Не зважаючи на ці важкі навіть трагічні сторінки положення, українська еміграція розвинула дуже велике культурне і політичне життя. Повстав цілий ряд українських комітетів та об'єднань. Живу діяльність розвинув Український Червоний Хрест. Бувши українські політ-в'язні німецьких тюрем і концлагерів зорганізувались в Лігу Українських Політв'язнів". Постало "Українське Студентське Об'єднання в Австрії" /УСОА/, "Союз Українських Студентських Організацій Німеччини" /СУСОН/ та інші подібні. На кінець грудня скликано в Мюнхені "Всестудентський Конгрес". Відновлено Український Університет та інші інституції. Українські вчені й науковці створили "Український Академічний Комітет" .

Українські Комітети та Об'єднання, УЧК і Братства зорганізували українське пкільництво, допомогли акцію, влаштують чисельні культурно-мистецькі імпрези, видають українську пресу, боронять прав українських біженців перед чужими чинниками і т.д. Розвивається також приватна ініціати-ва, між іншим, видавництво Тиктора.

На різних чужинців, зокрема американців, робить українське культурне життя дуже велике, часто захоплює враження. Українські табори дістали багато разів особливе признання.

Серед української еміграції в Північній Америці /США/ діють різні українські організації. Не бракує також явної і замаскованої большевицької агентури. Протибольшевицькі організації скупчуються головню в рамках "Злученого Українсько-Американського Комітету". Він репрезентує понад 2 000 американсько-українських товариств та організацій. В травні 1945 р. згаданий комітет вислав на Конференцію в Сан-Франціско свою делегацію. Делегація ця склала на руки Президії Конференції докладно розроблений меморіал про українську справу, в якому, між іншим, заперечила право представників УССР репрезентувати український нарід на форумі "Організації Об'єднаних Націй". Виступ української делегації знайшов дуже прихильний відгук в американській та світовій пресі.

В Канаді майже всі українські організації об'єднались в "Канадійський Український Комітет" /КУК/. В склад КУК увійшли між ін.: "Українське Національне Об'єднання", "Братство Українців Канади", "Союз Гетьманців Державників", "Союз Українських Самостійників" та "Союз Українських Організацій".

Політичне життя української еміграції доволі живе і зрізничковане. Крім людей та організацій, які репрезентують гідно рідний край і його визвольний самостійницький рух, повстав також цілий ряд різнородних партій, партійок і груп. Не всі вони, на жаль, зміють знайти спільну мову в найважливіших справах та задержати гідну поставу, якої вимагає вага хвилі і відповідальність перед рідним народом і рідною землею, що кривавляться у жорстокій неволі і завзятий визвольній боротьбі. Деякі групи пробують іти старими шляхами своїх партійок чи "вождівських" інтересів, провадять розбишацьку політику та ще претендують фалшиво на "голос краю", який в дійсности вже давно їх осудив і забув про них. Ці від'ємні прояви не мають, однак, вирішального впливу на головний триб життя української еміграції. Українська еміграція, як цілість, становить величезний чинник ферменту, народжування й кристалізації широкого протибольшевицького фронту так у світовій опінії, як і в практично-політичних заходах.

Політичне життя західнього світу виявляє нині ознаку занепаду. Большевицька розкладова робота, використовуючи демократичні умовини свободи, діє тут і там. Гуманні вселюдські ідеали бліднуть часто, а бере верх почуття умучення та шукання короткотривалої наживи і зиску. Ризико ще одної війни таким людям не під смак. Вони воліють торгувати навіть з найбільшими дикунами, хоч би їх руки та товар, як у большевиків, були в крові ... Щоб тільки вони заробляли, щоб

тільки їм і їх інтересам не загрозували ... На цьому тлі ясна політична думка, величезний практичний досвід та активність української еміграції видвигає її на одне з чолових місць в питанні кристалізації і організації протибольшевицького табору вже не тільки східно-європейському, але й у світовому масштабі. Не можна сказати, щоб сьогодні бракувало в світі тверезо думуючих людей. Їх всюди немало. Навіть така інституція, як міністерство війни в США, має дуже докладну і здорову оцінку большевицької дійсності та остерігає часто своє громадянство перед надіями на можливість довго - тривалого союзу і миру з большевиками. Але всім тим світовим протибольшевицьким чинникам бракує одного керівного центру, бракує координації дій, а передусім бракує досвіду і вміння боротися зі стоногим большевицьким павуком-поліпом. Це все може дати й намагається дати протибольшевицькому світові саме українська еміграція. Маючи за собою величезний німб і славу визвольної боротьби, яку веде сьогодні Україна проти большевицької тиранії і яка тисячними легендами проривається глибоко в Європу і широкий світ, українська еміграція стала вже сьогодні організуючим чинником всіх братніх еміграцій східно-європейських народів та розвиває свою активність ще в ширшій площині.

Найширша своїм засягом, найбільш консеквентна і все - стороння українська визвольна протибольшевицька кампанія стає вже сьогодні ферментуючим і організуючим чинником антибольшевицького блоку народів. Ця широка політична акція має поважні вигляди на найближче майбутнє. Большевицька агресивна політика змушує з дня-на-день до протверезіння щораз ширші круги. Даремні надії світових спекулянтів і опортуністів, що їм вдається спокійно з большевиками торгувати й набивати кишені на чужій крові. Дійсність завдає їм вже сьогодні дошкульних розчарувань і змусить напевно дуже скоро рештки міжнародних спекулянтів стати по одній або по другій стороні барикади. Невмолимі закони життя подиктують свою розв'язку, яка не може знати компромісу.

Українська самостійницька політична еміграція серед безлічі труднощів і небезпек вибрала єдино-правильний шлях - шлях боротьби за наші великі невмиручі визвольні ідеали свободи та виконує гідно свою роль перед різними народами і рідним краєм.

- - - - -
- - - - -

МАТЕРІЯЛИ З ЧУЖОЇ ПРЕСИ

Очевидець про УПА.

Часопис "Америка" ч.64 - 18.VI.1946 подає таку вістку: денник "Ді Івнінг Телеграм" у Торонті з 5 червня ц.р. подав розмову свого репортера з п. Львом Бучаком, що як канадійський громадянин саме недавно повернувся з ССРСР до Канади.

В тій розмові п. Бучак сказав, що на Україні діє тепер півмільйонна українська підпольна армія /Українська Повстанча Армія/, що складається з мужчин і жінок. Вона бореться з московськими наїзниками, стараючись визволити Україну з московської неволі.

П я т ь д и в і з і й У П А

Ця армія - казав п. Бучак - складається з п'яти дивізій. Вона прямує до повалення советської влади і встановлення незалежної української держави. Ночами загони цієї армії переходять через західньо-українські села в повному бойовому в'язі: з танками та всякою іншою модерною зброєю. Советська влада не має сили стримати ріст цієї армії. Всі урядові заклики і погрози до цієї армії скласти зброю - не мали успіху. Хто невдоволений з советського ладу, вступає в ту українську армію. Ця армія вичікує моменту до вирішальної боротьби з московським наїзником.

Українська Повстанча Армія - казав п. Бучак - створилась ще в початках другої світової війни для боротьби проти німецьких наїзників. Тепер вона веде боротьбу проти московського наїзника. Часом ця боротьба виглядає як звичайна війна двох армій. Повстанці вбивають агентів НКВД, розбивають станиці і розганяють советських управителів колхозів та інших службовців. "Ніч - це час для української армії, а день - для советської" - заявив поворотець.

ПЛАТФОРМА ПІВНІЧНО-КАВКАЗЬКОГО СОЮЗУ /СКС/

За посередництвом Секретаріату АБН одержали ми політичну платформу Північно-кавказького Союзу /СКС/, яка являється комунікатом заграничного центру СКС.

1. Північно-кавказький Союз є національно-революційною організацією народів Північного Кавказу, що в своїй спільній сім'ї творять національно історичну єдність і геополітичну цілість.

2. Союз створено для пропагування і здійснення ідей боротьби за національну і державну незалежність Північного Кавказу.

3. Союз стоїть на революційних позиціях і в своїй діяльності спирається на столітні героїчні традиції боротьби північно-кавказців за свою незалежність і волю під прапором великих кавказьких Іманів - Мансура /1785 р./, Шаміля /1859 р./, Горської Республіки Північного Кавказу /1918 - 20 рр./ і національно-народних рухів на Півн. Кавказі в умовах советської влади.

4. Союз добачає майбутнє Північного Кавказу у формі Демократичної Північно-кавказької Республіки, в якій окремі народності користуються автономією у своїх внутрішніх справах.

5. Союз добачує майбутнє цілого Кавказу у формі Кавказької Демократичної Конфедерації, як Кавказької Союзної Держави. В її користь Північний Кавказ спільно з іншими народами Кавказу зрekliся декотрих своїх суверенних прав /спільна оборона, внутрішня політика, фінанси і т.ін./, що їх устійнить Конфедеративна Кавказька Конституція.

6. Тому що закордонний центр Північно-кавказького Союзу /СКС/ стоїть на революційних позиціях у справах досягнення намічених цілей - то він буде входить в контакт для співпраці з усіма антибольшевицькими організаціями, які стоять на таких же позиціях. Союз визнає за всіма народами ССРСР право на національне самовизначення і державну окремішність від інших народів.

7. Північно-кавказький Союз веде свою роботу за кордоном у тісному зв'язку з іншими кавказькими організаціями і буде прагнути до створення Взаємно-Кавказького Центру для узгоджування політичних дій.

Закордонний Центр СКС

- - - - -

Де Фігаро, ч. 607, 26.VII.1946.

Стаття передового американського журналіста Волтера Ліпмана п.заг. "Чи Росія об'єднає Німеччину". Сполучені Штати повинні зрев'язувати свою німецьку політику". "... Росіяни вирішили, що Німеччину не можна втримати протягом 25 років у стані безсилля. Вони думають, що відродження Німеччини - це річ певна, що Німеччина досить скоро стане на -ново одною з найбільших потуг континенту і якщо совети не зуміють зробити з тої нової Німеччини свого союзника, їм загрожує небезпека, що вона стане їх ворогом. Росіяни не можуть знайти собі кращого способу зворушити війовничих німецьких націоналістів", крім вияву своєї незгоди з проектом Бярнса тримати Німеччину в стані безсилля, крім осуджування західних планів децентралізації і поділу Німеччини. Ось чому вони одверто покинули Францію і готують тихцем терен для нового розподілу Польщі ...

Де Фігаро, ч. 615, 4 - 5. VII. 1946.

Нотатка п.заг. " Росіяни роблять експерименти з "Ф.І" на балтійських узбережжях, але американці випередили їх в ділянці ракетної зброї": "у пресі багато разів появлялися повідомлення про те, що понад Швецією і Балтійським морем пролітають світляні стрільна, подібні до ракети. Тепер догадуються, що росіяни роблять десь у балтійських краях експерименти зі стрільнами типу "Ф". Один німецький інженер, який зрештою не подав свого прізвища, дав з цього приводу коротку інформацію американському журналові "Нью Йорк Гералд".

Він заявив: "Я працював до останніх днів війни в експериментальній станиці Пенемунде на поморському узбережжі. Росіяни відновили працю цієї станиці, а також подібних станиць в Нордгавзені, Блійхероде, Зондерсгавзені і Зальфельді, в Тюрингії... Проте росіяни мали деякі труднощі. В них немає кваліфікованих німецьких робітників; бо майже всі вони в американській зоні... Отже, здається, росіянам тяжко дати раду з тими незвичайно делікатними механізмами, знаючи і то недокладно лише їх ділення. Російські чинники зблизилися потай з німецькими експертами, що працюють в американській зоні, і запропонували їм дуже велику платню за те, щоб ті працювали в них".

Той німецький інженер заявив, що він знає з певного джерела, що один із німецьких великих конструкторів "Ф I" і "Ф II" вже працює в російській зоні".

Ль'Епок, ч. 1482, 24.УІІ.1946.

Стаття Альберта Муссе п.з. "Замирення": "Коли збереться Конференція 21, міжнародна ситуація буде досить відмінна від тієї, за якої закінчилася Конференція Чотирьох. Англо-американці стали більше податливі. Советська Росія насторожилася на своїх оборонних позиціях... Англо-саксонці досить довільно здійснюють зміни своєї політики, але вони реалізують завзято, як тільки завважають небезпеку. Вони стали помічати шойно тепер, що рівновага до якої вони звикли, - не існує. Вони стараються надолужити час і відзискати собі втрачені позиції. Їхня протифензива нагадує шпигання голкою або удар. Їх мало хто помічав, крім заінтересованих". Далі автор наводить ті "шпигання голкою": позиція Лондона і Вашингтону що до польських справ, Болгарії, репресій в Угорщині, до виконання смертного вироку Михайловича і наводить м.ін. такий приклад: "Президент Трумен, приймаючи югославського амбасадора Саву Козановича, який передав йому свою вірчу грамоту, сказав йому, що Сполучені Штати стежать "із зацікавленням і симпатією за боротьбою югославського народу, який прагне того, щоб здійснити самому у згоді з Об'єднаними Націями ідеали свободи і демократії, що дали цим націям перемогу. Це була дискретна альянс, яка не потребує коментарів".

Те ж число Ль'Епок :

Нотатка п.з. "Літературна бомба в Америці". Пишеться про відому книжку Вільяма Буллита "Велика земна куля": "Колишній американський посланник до ССРС, амбасадор у Москві 1938 - 36 рр., знаний із своїх симпатій до крайньої лівниці, не боїться тепер написати:

"В дійсності Советський Союз - це тільки грабіжництво й тотальна тиранія, яка хоче захопити весь світ комуністичною диктатурою. Сьогодні комунізм загрожує Східній Європі. Завтра він скоче здобути Англію. Щоб перейти до офензи, Росія чекає тільки на те, щоб здобути також атомну бомбу. Росія є ненаситна. Після того, як упала Німеччина, Росія становить собою тепер тоталітарну тиранію".

Пан Булліт, який уявляє майбутнє дуже невідрадным /

створджує, як багато дав Росії президент Рузвельт наймощі-по-
зикою: "Рідко коли президент США допускався такої нещасли-
вої помилки".

Нотатка закінчується словами: "Сьогодні - бікінські
експерименти. А що завтра?"

Ль'Енок, ч. 1485, 27.VII.1946.

Стаття: "На сході - що нового?" - Ж.Л. Віжіе. Автор
пише про проблему французьких полонених, яких ще не відпу-
щено з Сов. Союзу. У статті читаємо: "Що діється насправ-
ді за залізною заслоною? Всі підозріливі справджуються то-
му, що Росія тримає всі краї в цілковитому незнанні /щодо
своїх справ/. 5 квітня 1946 р. "Журналь Де Женев" подав
вістку, яку ніхто не спростував: "Що треба думати про те,
що в самому Берліні перебувають серед російського війська,
в уніформі НКВД кол. керівники французького легіону в ні-
мецькій армії /Л.В.Ф./, полк. Пюїйо, який цим військом ко-
мандував, майор Бурмон, кол. легіонарський керівник із Ро-
ни, де Гаморі з Бордо, кол. командир 57 полку СС, Поручник
Ферре, що належав до тої самої формації". - Автор додає від
себе: "У нас діє всемогуча советська контрольна комісія,
яка вишукує російських громадян. Чому ж ми не повинні мати
такої самої комісії в Росії?"

Ль'Енок, ч. 1488, 31.VII.1946.

Нотатка п.з.: "Якщо Росія відокремлюється - ми зроби-
мо мир без неї": "... Вчорашнє засідання Палати Лордів під-
твердило, що в Лондоні немає ніяких ілюзій щодо замірів Ро-
сії. Лорд Гренборн, провідник опозиції у Вищій Палаті, за-
пропонував, щоб на випадок, якщо Росія і далі буде тримати-
ся політики відокремлення і ворожості, з малими західніми
союзними державами перевести без Росії мирне впорядкування
Європи".

Комба, ч. 668, 28-29.VII.1946.

Нотатка п.з. "Мадярська партія свободи": "... Один із
послів, яких недавно викинено із партії "Дрібних власників"
на домагання союзної влади, заповів створення "Мадярської
партії свободи" із виразним протисоветським настановленням".

Те ж число "Парі-Матен" :

"Існує таємний договір між американцями і англійцями
щодо німецького питання". "Лондон, 5 серпня, Коментатор мо-
сковського радіо п. Гофман звернувся з гострою заявою ан-
глійською мовою проти економічної злуки англійської і аме-
риканської зон Німеччини. Він заявив: "Те, що британський
уряд прийняв американську пропозицію, є новим доказом того,
що існує таємний договір поміж американцями і англійцями в
німецькому питанні".

"Чи німецький уряд в російській зоні?"

Британський журнал "Де Пілп" виявляє особливе занепо-
коєння з приводу відповіді, яку на його думку готує Москва
на злуку англо-американських зон. Він пише: "Коли делегати
на паризькій конференції торгуються заправила процедури

в Німеччині відбуваються важливі події. Кажуть, що Росія хоче відповісти на злуку зовсім тим, що вона зорганізує в своїй зоні легальний і репрезентаційний уряд, що складатиметься з протигітлерівських та просовєтських німців".

Ль'Юманіте, ч. 610, 25.VII.1946.

/ Ль'Юманіте - комуністичний офіційс у Франції /

У статті п.з.: "Тевтонський лицар" автор - Пер Курат цитує статтю Рандольфа Черчіля в "Дейлі Мейл": "Зрештою сн Черчіля Рандольф, спадкоємець ідей свого батька, визнав у "Дейлі Мейл": "Сполучені Штати Західної Європи" з проєкт яких мав бути зотайки визнаний, на його думку, багатьма соціалістичними провідниками і партією М.Р.П., повинні б мати за своє основне завдання об'єднання заходу Європи для того, щоб охороняти західну цивілізацію і християнство від зростаючої небезпеки авіаторського комунізму".

Ль'Юманіте, ч. 613, 29.VII.1946, В огляді преси подається цитату з другого комуністичного органу у Франції "Ль'Ордр".

"Те, що відбувається довкола Білого Дому і Ватикану, є без сумніву щось загрозливе. Як у 1848 р., Папа очолює новий протикомуністичний хрестовний похід".

Ль Фігаро ч.617, 7.VIII.1946.

Нотатка: "У Варшаві спростовано офіційно подані на чужині вістки, нібито п.Миколайчика усунуто з його посту.

Ш в а й ц а р с ь к а _ п р е с а :

Ді Бельвохе ч. 662, 19.VIII.1946.

Із статті К.Ф.С. "Чи Німеччина має знову піднятися" читаємо: "Ми питаємо себе мимоволі, які є причини того сенсаційного виступу Молотова /мова тут про виступ Молотова в обороні Німеччини на Паризькій Конференції Чотирьох - Ред/. Головною причиною є, на нашу думку, те, що російська дипломатія в Парижі тепер пізнала остаточно, що немає надії розірвати союз, який нині об'єднує обидві великі англосаксонські держави... Як завжди в життєво важливих справах, так і тепер виявилоса, що англо-саксонське почування спільноти є щоправда слабе, коли немає ніякої зовнішньої небезпеки, але що воно може стати нагло дуже сильним, коли одна англосаксонська велика держава стане zagrożена. Так само, як тоді, коли американці, після деякого вагання стали по стороні Англії, як вона була серйозно zagrożена Німеччиною 1917 р. а потім знов у 1941 р., так і тепер вони знову стали по стороні британців, коли вони побачили, що Росія zagrożує британській позиції на Сході, в Греції, а також в Німеччині. Американці зрозуміли тим разом навіть значно скорше, ніж у 1939-40 рр., що британська імперія є бастионом США проти Азії. Для росіян та єдність англо-саксонських держав була тим більше непрямна, що вони добре знають, що вони не можуть розраховувати ні на яких союзників, коли не враховувати російських варварів. Отже перед Москвою станула потреба

виграти німецьку карту так, щоб вона заступила в Парижі ба-
жання німецьких націоналістів в такій формі, яка напевно
перевищуєма б найсміливіша сподівання тих націоналістів".

Ді Тат, ч. 206, 29.VII.1946.

Стаття Р.М. н.з. "Вашінгтон журитьсья російською пропа-
гандою в Південній Америці": "... Як видно зі звітів амери-
канських дипломатів у краях латинської Америки, Советський
Союз переслав прошигом останніх тижнів щодня багато деся-
ків тисяч слів пропагандивного матеріалу з Москви до часо-
писів в Аргентині, Уругваю, Колумбії, Бразилії та Мексику.
В тих статтях, які поширюються не в самих тільки комуні-
стичних часописах, проводиться гострий націоналістичний тон
і картається із незвичайною силою -англо-саксонський імпері-
ялізм". Одночасно славиться Советський Союз, як "оборонець
малих націй". Вже тепер мають російські посольства в біль-
шості випадків чисельніший персонал, ніж його мали німецькі
посольства підчас націоналістичної підривної кампанії. Не-
безпека російської "п'ятої колонії" в Південній Америці вра-
жається більшою, ніж колись німецька небезпека. Підкреслю-
ється, що німці могли спиратися тільки на своїх власних е-
мігрантів і на куплених суб'єктів, а росіяни можуть з допо-
могою профспілок, які в деяких краях мають майже виключно
комуністичний провід, спаралізувати ціле південно-американ-
ське господарство в разі війни проти Советського Союзу".

Базлер Нахріхтен, ч. 313, 29.VII.1946.

Нотатка: "Лондон, 27 липня Аг. /Ройтер/. Як подає мо-
сковське радіо, румунський уряд видав гончі листи за колиш-
нім прем'єр-міністрів генералом Радеску і 72 іншими румун-
ськими особами, що заклали в 1944 р. таємне товариство, щоб
"знову завести фашизм" та щоб зібрати військові інформації
про "румунську армію та крайову оборону для дальшого пере-
давання їх великодержавам". Генерал Радеску причалив 17 черв-
ня в Нікозії на Кипрі, після того як він прилетів потайки
в Дукарешту. Він заявив, що не міг довше залишатися в Руму-
нії, бо там загрожувало його життя".

Базлер Нахріхтен, ч. 329, 7.VIII.1946.

Стаття н.з. "Американсько-російські відносини": "... Без
ніякого сумніву можна тепер обсервувати в Америці планову
розслівальну кампанію, яка має на меті звернути увагу аме-
риканського народу на глибокі розбіжності, політичні, го-
сподарські і культурні, - поміж світом В.шингтону і світом
Москви, після того, як протягом п'яти років воєнна пропа-
ганда старалася заперечувати або принаймні применшувати ті
розбіжності".

Далі автор статті підкреслює, як особливо замітний приклад
тієї пропагандивної кампанії, серію статей у "лівобуржу-
азному журналі" Нью-Йорк Таймс, автором яких є Брукс Еткін-
сон, спеціальний висланник журналу, що недавно вернувся з
Москви після десятимісячного перебування там.

"... Еткінсон заявляє, що Росія, тобто советський уряд, довіряє

тільки силі та що спроба якихнебудь зносин поміж американським і російським народам знає невдачі просто через той факт, що російський нарід не має абсолютно нічого з політикою, поміж нами і російським народом стоїть советський уряд. Хоч він аж надто щедро вживає слова демократія, він тотальним урядом. Диктатура пролетаріату є дійсно диктатурою 13 членів Політичного Бюра Компартії. По цілій своїй натурі той уряд є машиною для виробу могутности в середині Советського Союзу і, оскільки це можливе поза межами Советського Союзу, всі спроби переговоржвати на підставі приязні є даремні. Хоч ми не вороги, але й не приятелі, найкраще, чого ми можемо сподіватися, є озброєний мир на пару років." - Ясно, що Еткінсон мусить обгрунтувати те своє твердження, яке діє на американський нарід, як удар обухом, відповідними доказами - і він робить так. Передусім він перелічує всі брутальні методи, які застосовує російська поліція в краю, а Червона Армія за границею, " Ніхто не знає, скільки мільйонів політичних в'язнів є тепер в Росії. Їх число визначається від десяти до п'ятнадцяти мільйонів". А потім Мр. Еткінсон описує те почуття цілковитої непевности, яке опановує всіх людей у широкій Росії - від Сталіна і донизу, бо його /Сталіна/ охорона викликає заздри здивовання західних обсерваторів.

У своїй другій статті Брукс Еткінсон описує, як та тьмавато атмосфера задушила все духове життя, передусім всю вільну мистецьку творчість. "Атмосфера в Москві ненормальна тому, що всі зв'язки з зовнішнім світом є перетяті, інтелектуальний клімат є часточний. Всі часописи говорять те саме, майже в тій самій формі і здебільшого всі в один і той же день. Суворая заборона чужинцям приїжджати до Росії, ізоляція тих небагатьох чужинців, які там є, нагляд та обмеження їхнього діянннн та вчинків, а також цензурування та пригнічування всіх свобідних істот. - все це витворило безкровну, старомодну й дрібноміщанську культуру конвенцій - нальну і безбарвну".

Переходячи до господарського життя Советського Союзу, описує Еткінсон бідність, нужду та неволю власне працюючих мас у Росії: Советський Союз не розв'язав дотепер ні одної з проблем свободи - а вже найменше проблеми свободи від страху. Для кожного, хто цікавиться теорією соціалізму, те поліційне правління над російським народом не тільки приносить розчарування, але навіть воно його жахає".

ВИПАДКОВІ ПРОМЕНИ ПРАВДИ В ЛЮСКОВСЬКОЇ "ПРАВДИ"

"Байдужність до збереження
партійних документів"

/ Переклад дослівний /

Щотижня на засіданні бюро Куйбишевського обкому ВКП/б/ розглядається 20-40 справ комуністів, що загубили свої партійні квитки. Протягом минулого року загублено 780 партійних документів. За два з половиною місяці поточного року бюро обкому розглянуло 230 справ. Сотні справ ще не розглянено.

Комуністи, що згубили партійні квитки, звичайно виправдують свою байдужність перорадками в трамваях і криміських потягах. Але ці виправдування слабкі. Гублять документи звичайно роззяви й байдужні люди. Бухгальтер Привокзської залізничної вкруги І. Семьонов міг спати в потязі, а квиток, у якому був парт. квиток, повісив на гачок. Вранці він не бачив уже ні квитка, ні квитка.

Медсестра А. Дзябрей "загубила" свій партійний квиток на каналі в лікарні. Директор магазину ч.1. Чапаївського міскторгу М. Кутенкова їхала в вантажному авті до м. Куйбишева. Партійний квиток вона "берегла" в дорожньому клункові. Підчас зупинки лишила на хвилину клунок в авті. Клунок зник, а з ним і партійний квиток.

Партійні організації Куйбишева недостатньо виховують у комуністів почуття відповідальності. Часто-густо матеріали про загублення партійних документів розглядають формально... Оголосять винуватому догану і клопочуть про видачу нового документа. Загубив удруге - знову клопочуть. Так було з комуністом Тур'яновим. У 1943 р. він загубив свій партійний квиток. Оголосили догану і видали новий. В-осени минулого року роззява знову заявила про згубу. Куйбишевський райком ВКП/б/ це раз оголосив Турінову догану і знову порушив клопотання перед обкомом про видачу квитка. Куйбишевському обкому ВКП/б/ слід серйозно подумати, як підсилити у комуністів почуття відповідальності за бережне ставлення до партійних документів.

Н. Болкунов
/Коресп. "Правди"/.

Так-так, слід серйозно подумати, та чи допоможе думання. Та ж тут лише одне можна сказати до речі: ... Шила в міку не втаїш. Так і з тим советським раєм. Все прикрито онтузіазмом, одностайністю, згуртованістю / навколо партії Леніна-Сталіна, розуміється/, відданістю, політичною свідомістю, перевагою соціалістичної культури, найдемократичнішою демократією, дружбою народів, соціалістичною справедливістю, солідарністю, нечуваною чесністю, а шило візьме та й покажеться ...

І центральний орган "наймудрішої" і "найдемократичнішої" партії авторитетно констатує ось такі плями на сонці. Ми звичайно віримо, що такі факти мають місце лише в Куйбишевській області, а в інших - ідеальний порядок!

Нас тільки дивує трохи притуплення пильності пана-товариша редактора, що він не скористав з "найдемократичніших" можливостей - і бабахнув ось такі убивчі матеріали, проливши світло на вічно-олийний рай. А це більш нас дивує і коробить, що така славна партія і перетворюється на очах у "растеряву уліцу". Просто жаліє бере! А пан-товариш кореспондент новчає і картає обком, жадаючи від нього посилення охорони партійних квитків. Цікаво, а від кого ж охороняти? Адже ж партія і народ під сонцем сталінської конституції - то одно. Ворогів же сов. влади за 28 років уже пора було винищити, особливо в час війни, не жалів їх генералісімус і під виглядом т.зв. штрафних рот кидав на скоророду Гітлерові - "на передових позиціях". Та й тепер, за рік по війні, ніхто ж не перешкоджав країні справжньої демократії таки засередити недемократичного елемента, щось до 12 мільйонів, у т.зв. концентраційних таборах, ваки демократичних, але концентраційних.

Коли ж нарешті не стане тих ворогів народу, що так докучають досі панам комуністам, викрадають ім документи, ті документи, що єдині їх на світі тримають!

А партія большевиків і народ, - то одно ...

Так і спадає мимоволі на думку: чи ті пани комуністи не навмисне гублять оті документи? Чи не загрозливими темпами йде вгору ота хвалена т.зв. соціалістична свідомість, справжнім виявом якої є суцільне злодійство в ССРСР! Не можна ж бо повірити, щоб злодії спеціально поливали за партійними квитками. Відомо ж, що ростовські навіть злодії повертають документи власникам - поштою чи інакше як, але повертають. Щось воно інакше. А що партійні організації не карають дуже і не виключають з партії за загублення документів/ то це й переконає, що боляться, щоб усі не вмудрилися "погубити" документів.

Так гублять комуністи свої документи, щоб їх виключили з партії, це бо мабуть єдиний спосіб живим вийти з партії, бо відомо, яка доля чекає кожного партійця, що його виключають з партії з причин інших, не за роззякуватість. Але бідні комуністи, знайшовши такий добрий спосіб, нік не можуть таки вискочити з партії, хоч і по кілька разів стараються "загубити" документи.

"ПАРТКАБІНЕТ БЕЗ ВІДВІДУВАЧІВ"

/ Переклад дослівний/.

Попасти в парткабінет Шабалинського райкому ВКП/б//Кіровська область/ нелегко. Він буває відкритий лише в денні години. Щоб відвідати кабінет, треба відриватись від основної роботи, але зробити це не кожний може.

- Якщо б ми захотіли працювати ввечері, - говорить завідувач парткабінету тов. Влінов, - то все одно з того б нічого не вийшло: нема світла.

Але причиною не є світло, тут узагалі помітний брак елементарного піклування про відвідувачів. Ось який мають вигляд аудиторії кабінету. Велика кімната переділена нещільною

перегородкою. В одній половині - бібліотека, в другій - читальна зала. Стіни й стеля, голі, білі, покриті сажою і пилом. В одному куті в безладі валяються схеми й наочні приладдя з історії партії. В другому - вітрина, де без розбору складено брошури. Холод і бруд. Вішалок немає. Ясно, що така обстановка не приваблює відвідувачів.

Шабалинський парткабінет погано виконує свою основну функцію - подавати допомогу комуністам у вивченні основ марксизму-ленінізму. В ньому не буває ні лекцій з історії партії, ні консультацій. Не налагоджена тут і довідкова робота. Незадовільно працює бібліотека. Книжковий фонд лежить мертвим капіталом і використовується лише час-до-часу.

Парткабінет міститься в тому будинку, де й райком партії. Дивно, що секретар райкому тов. Садирін не помічає такого стану парткабінету.

І. Лукін
/Коресп. "Правда"/

Про нестримний потіг усіх советських патріотів до джерел вселюдської мудрості - марксизму-ленінізму-сталінізму - може вже свідчити зразок Шабалинського райкому ВКП/б/. Це ж частка "мудрої партії большевиків" /з сучасного гімну большевиків/, партія - єдина в СРСР, партія, що не ділить ні з ким влади, партія, якій належить все, партія, що претендує на цілий світ, партія, що ... в парткабінеті не має світла. Жаль, жаль! Скільки то часу марно пропадає за браком світла!

А чим же світять ті надстахановці і колхозники? Мабуть ... голим тілом. Так! Раз партія не має світла, то ясно все!

"... Така обстановка не приваблює відвідувачів". І то правда, дуже неприваблива річ - отой партійний кабінет в Шабалинському районі.

Все було б може гаразд, та той Шабалинський район якось підводить. Один район! ...

+ + + + + + + + +